

42 הרוחניים שֶׁהָיוּ בְּהַעֲלֵם (בַּכֶּסֶה לְשׁוֹן כִּסּוּי וְהַסְתָּר) בְּרֵאש־הַשָּׁנָה,
 43 יום התקיעה בשופר, בָּאִים בְּגִילוּי בְּחַג הַסּוּכוֹת. וְעַל־דֶּרֶךְ־זֶה
 44 בְּנוֹגַע לְעִנְיָנִי יוֹם הַכַּפּוּרִים (שֶׁהוּא הַסּוּיִם וְחֻתָּם דְּרֵאש־
 45 הַשָּׁנָה וְכָל עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה וְאִם כֵּן הָאִמּוֹר לִגְבֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה

1 וּשְׂאֵבֹתָם מִיָּם בְּשִׁשׁוֹן מִמְעִינֵי הַיְשׁוּעָה¹, הִנֵּה מִה שֶׁכְּתוּב
 2 בְּשִׁשׁוֹן דְּרָקָא, הַטֵּעַם לְכַךְ שֶׁכְּתוּב אֹמֵר "בְּשִׁשׁוֹן" הוּא כְּדִי לְהַדְגִּישׁ אֵת
 3 עִנְיַן הַשִּׁשׁוֹן וְהַשְׂמַחָה הֵינּוּ שְׂשֵׁאִיבֵת הַמַּיִם לְנִיסוּךְ הַמַּיִם עַל גְּבֵי
 4 הַמְּזוּבָח בְּחַג הַסּוּכוֹת (שֶׁהִיא מְצוּה

46 שֶׁהֵעֵנִינִים שֶׁהָיוּ בּוֹ בְּהַעֲלֵם ("בְּכֶסֶה")
 47 מִתְּגַלִּים בְּחַג הַסּוּכוֹת, נִכּוֹן גַּם לִגְבֵי יוֹם
 48 הַכַּפּוּרִים וְהֵעֵנִינִים הַרוּחָנִיִּים
 49 שֶׁנִּמְצְאִים בּוֹ בְּהַעֲלֵם), שְׂמִתְגַּלִּים
 50 בְּחַג הַסּוּכוֹת, כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ וּמְבָאֵר.

**בס"ד. שבת חול המועד סוכות,
ה'תשכ"ז**

(הנחה בלתי מוגה)

51 דְּהִנֵּה, מְצֻוֹת סוּכָה הִיא
 52 בְּדוּגְמַת עֲנִי הַכְּבוֹד
 53 שֶׁבִּמְצַעוֹת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ־הוּא הַגֵּן
 54 עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֵיוֹתָם בְּמִדְבָר, כְּמוֹ
 55 שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ הַזֶּקֶן בְּשׁוּלְחָן
 56 עָרוּךְ⁶ דְּמָה שֶׁכְּתוּב⁷ כִּי
 57 בְּסֻכּוֹת הוֹשְׁבְתֵי אֵת בְּנֵי
 58 יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאֵי אוֹתָם מֵאֶרֶץ
 59 מִצְרָיִם, הֵם הָיוּ עֲנִי כְּבוֹדוֹ
 60 כּוֹי, וְדוּגְמָא לְזֶה צִיּוּנוֹ
 61 לְעִשׂוֹת סוּכּוֹת כּוֹי, כִּזְכֹּר לְעִנְיָ
 62 הַכְּבוֹד וְיִדְוּעָה⁸ בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת
 63 שֶׁסִּכְף הַסּוּכָה שֶׁהוּא בְּדוּגְמַת
 64 עֲנִי הַכְּבוֹד, נִמְשָׁךְ בְּחוּכָן
 65 הַרוּחָנִי הַפְּנִימִי שֶׁלּוֹ מְעַנֵּן עֵשׂן
 66 הַקְּטוּרֵת שֶׁהִיא הַכֶּהֱן־גְּדוֹל
 67 מְקַטֵּיר בְּקִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים בְּיוֹם
 68 הַכַּפּוּרִים. וּמְצַד הַתְּגַלּוֹת
 69 עֲנִינֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים בְּחַג
 70 הַסּוּכּוֹת נַעֲשֶׂה בְּחַג הַסּוּכּוֹת עֲנִין

1 וּשְׂאֵבֹתָם מִיָּם בְּשִׁשׁוֹן מִמְעִינֵי הַיְשׁוּעָה¹, הִנֵּה
 2 מִה שֶׁכְּתוּב בְּשִׁשׁוֹן דְּרָקָא, הֵינּוּ
 3 שְׂשֵׁאִיבֵת הַמַּיִם צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְעַד
 4 שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל² מִי שֶׁלֹּא רָאָה שְׂמִחַת בֵּית
 5 הַשׁוֹאֲבָה לֹא רָאָה שְׂמִחָה מִיָּמָיו. וְצָרִיךְ לְהִבִּין,
 6 מִהוּ עֲנִין הַשְׂמִחָה הַמְּיֻחָדֶת דְּשִׂמְחַת בֵּית
 7 הַשׁוֹאֲבָה, וְהֵלֵךְ כָּל הַמּוֹעֲדִים נִקְרָאִים מוֹעֲדִים
 8 לְשִׁמְחָה³, וּבְכַרְט חַג הַסּוּכּוֹת, שֶׁבְּמּוֹעֲדִים גּוֹפָא
 9 נִקְרָא זְמַן שִׂמְחָתָנוּ, וְהֵינּוּ שְׁגָם לוֹלֵי הָעֲנִין
 10 דְּשִׂמְחַת בֵּית הַשׁוֹאֲבָה יֵשׁ בְּחַג הַסּוּכּוֹת שִׂמְחָה
 11 מְיֻחָדֶת יוֹתֵר מִכָּל הַמּוֹעֲדִים, וְאִם־כֵּן מִהִי
 12 הַמְּעַלָּה הַמְּיֻחָדֶת שֶׁל שְׂמִחַת בֵּית הַשׁוֹאֲבָה,
 13 שֶׁהִיא יְתִירָה בְּאִיכוֹת וּבְכִמּוֹת עַל כָּל־לוֹת
 14 הַשְׂמִחָה דְּחַג הַסּוּכּוֹת, וְעַד כְּדֵי כָךְ, שְׂמִי שֶׁלֹּא
 15 רָאָה שְׂמִחַת בֵּית הַשׁוֹאֲבָה לֹא רָאָה שְׂמִחָה
 16 מִיָּמָיו.

5 מִזוּבַח בְּחַג הַסּוּכּוֹת (שֶׁהִיא מְצוּה
 6 מִיּוֹחֵד לִימֵי הַחַג, בְּנוֹסֵף לְנִיסוּךְ הַיֵּין
 7 שֶׁהִיא נוֹהֵג כָּל יְמֵי הַשָּׁנָה) צְרִיכָה
 8 לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהַשְׂמַחָה
 9 בְּשֵׁאִיבֵת הַמַּיִם הַלּוֹלֵי הִיא שְׂמַחָה
 10 גְּדוּלָה מְאֹד וְעַד כְּךָ שְׂאֵמְרוּ
 11 רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל² מִי שֶׁלֹּא רָאָה
 12 שְׂמִחַת בֵּית הַשׁוֹאֲבָה לֹא רָאָה
 13 שְׂמִחָה מִיָּמָיו. וְצָרִיךְ לְהִבִּין,
 14 מִהוּ עֲנִין הַשְׂמִחָה הַמְּיֻחָדֶת
 15 דְּשִׂמְחַת בֵּית הַשׁוֹאֲבָה, וְהֵלֵךְ
 16 כָּל הַמּוֹעֲדִים וְלֹא רַק חַג הַסּוּכּוֹת
 17 נִקְרָאִים מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה³,
 18 וּבְכַרְט חַג הַסּוּכּוֹת,
 19 שֶׁבְּמּוֹעֲדִים גּוֹפָא בֵּין הַחֲגִים
 20 עֲצָמָם נִקְרָא זְמַן שִׂמְחָתָנוּ,
 21 וְהֵינּוּ שְׁגָם לוֹלֵי הָעֲנִין
 22 דְּשִׂמְחַת בֵּית הַשׁוֹאֲבָה יֵשׁ
 23 בְּחַג הַסּוּכּוֹת שְׂמִחָה מְיֻחָדֶת
 24 יוֹתֵר מִכָּל הַמּוֹעֲדִים, בְּגַלּל עֵצִים
 25 חַחַג הַמּוּגָדֵר כִּיזְמַן שְׂמַחָתָנוּ", גַּם לֵלֵךְ
 26 עִנְיַן שֵׁאִיבֵת וְנִיסוּךְ הַמַּיִם וְאִם־כֵּן
 27 מִהִי הַמְּעַלָּה הַמְּיֻחָדֶת שֶׁל
 28 שְׂמִחַת בֵּית הַשׁוֹאֲבָה, שֶׁהִיא
 29 שְׂמַחָה מְיֻחָדֶת בְּמִינָה יְתִירָה
 30 בְּאִיכוֹת וּבְכִמּוֹת גַּם בְּחוּכָן וּמִהוֹת
 31 הַשְׂמַחָה וְגַם בְּצוּרָה וּבִאֹפֶן הַבִּיטוּי
 32 שֶׁלָּה עַל כָּל־לוֹת הַשְׂמִחָה דְּחַג
 33 הַסּוּכּוֹת, וְעַד כְּדֵי כָךְ, שְׂמִי
 34 שֶׁלֹּא רָאָה שְׂמִחַת בֵּית
 35 הַשׁוֹאֲבָה לֹא רָאָה שְׂמִחָה
 36 מִיָּמָיו. ?

17 (ב) וְהָעֲנִין הוּא, דְּהִנֵּה כְּתִיב⁴ תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ
 18 שׁוֹפֵר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חֲגֵנוּ, וְהֵינּוּ⁵ שֶׁכָּל הָעֲנִינִים שֶׁהָיוּ בְּהַעֲלֵם
 19 (בַּכֶּסֶה) בְּרֵאש־הַשָּׁנָה, בָּאִים בְּגִילוּי בְּחַג הַסּוּכּוֹת. וְעַל־דֶּרֶךְ־זֶה בְּנוֹגַע לְעִנְיָנִי
 20 יוֹם הַכַּפּוּרִים (שֶׁהוּא הַסּוּיִם וְחֻתָּם דְּרֵאש־הַשָּׁנָה וְכָל עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה),
 21 שְׂמִתְגַּלִּים בְּחַג הַסּוּכּוֹת. דְּהִנֵּה, מְצֻוֹת סוּכָה הִיא בְּדוּגְמַת עֲנִי הַכְּבוֹד, כְּמוֹ
 22 שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ הַזֶּקֶן בְּשׁוּלְחָן עָרוּךְ⁶ דְּמָה שֶׁכְּתוּב⁷ כִּי בְּסֻכּוֹת הוֹשְׁבְתֵי אֵת בְּנֵי
 23 יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאֵי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם, הֵם הָיוּ עֲנִי כְּבוֹדוֹ כּוֹי, וְדוּגְמָא לְזֶה
 24 צִיּוּנוֹ לְעִשׂוֹת סוּכּוֹת כּוֹי, וְיִדְוּעָה⁸ שֶׁסִּכְף הַסּוּכָה שֶׁהוּא בְּדוּגְמַת עֲנִי הַכְּבוֹד,
 25 נִמְשָׁךְ מְעַנֵּן הַקְּטוּרֵת שֶׁהִיא הַכֶּהֱן־גְּדוֹל מְקַטֵּיר בְּקִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים בְּיוֹם
 26 הַכַּפּוּרִים. וּמְצַד הַתְּגַלּוֹת עֲנִינֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים בְּחַג הַסּוּכּוֹת נַעֲשֶׂה עֲנִין

31 הַשְׂמַחָה וְגַם בְּצוּרָה וּבִאֹפֶן הַבִּיטוּי
 32 שֶׁלָּה עַל כָּל־לוֹת הַשְׂמִחָה דְּחַג
 33 הַסּוּכּוֹת, וְעַד כְּדֵי כָךְ, שְׂמִי
 34 שֶׁלֹּא רָאָה שְׂמִחַת בֵּית
 35 הַשׁוֹאֲבָה לֹא רָאָה שְׂמִחָה
 36 מִיָּמָיו. ?
 37 (ב) וְהָעֲנִין הוּא, דְּהִנֵּה כְּתִיב⁴
 38 תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בַּכֶּסֶה
 39 לְיוֹם חֲגֵנוּ, וְהֵינּוּ⁵ הַמְּשַׁמְעוֹת
 40 הַפְּנִימִיִּת שֶׁל הַפְּסוּק, כְּמִבְּאֵר בְּתוֹרַת
 41 הַחֲסִידוֹת, הִיא שֶׁכָּל הָעֲנִינִים

(1) ישעיה יב, ג. (2) משנה סוכה נא, סע"א. גמרא שם, ב. (3) נוסח התפלה וקידוש ליו"ט. (4) תהלים פא, ד. (5) ראה לקו"ת ר"ה נד, ד. סידור (עם דא"ח) רלה, ב. (6) או"ח סתרכ"ה. (7) אמור כג, מג. (8) ראה עטרת ראש שער יוהכ"פ לו, א ואילך. אוה"ת סוכות ע' א'תשכב ואילך. המשך וככה תרל"ז פפ"ד. סה"מ תרנ"ז ע' קסב.

שבת חול המועד סוכות, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

42 החכמה לבדה נקראת "י"ה" אף שבדרך כלל יו"ד היא חכמה וה"א היא בינה.
 43 ועוד פירוש בְּזָה שֶׁהַחֲכָמָה נִקְרָאת י"ה¹⁸, שֶׁהָה"א דִּי"ה
 44 הוא עֲנִיָן הֵבֶן בְּחֻמְקָה¹⁹ נאמר ב'ספר יצירה' "הבן בחכמה וחכם
 45 בבינה" ומשמעות הדברים לפי החסידות היא שאמנם כל הספירות כלולות זו
 46 בזו, ויש חכמה שבחסד וחסד
 47 שבחכמה וכו' אבל אופן ההתכללות
 48 של בינה בחכמה, "הבן בחכמה" הוא
 49 מיוחד בכך שבעצם יש בתוך החכמה
 50 מציאות של בינה (הכוח שישנו
 51 בחכמה להתרחב ולבוא בהבנה
 52 והשגה), ואם כן בעצם הבינה היא
 53 בעצם חלק בלתי נפרד מהחכמה.
 54 ועוד פירוש בְּזָה, הסבר נוסף
 55 לכך ששם "י"ה" הוא ספירת החכמה,
 56 אף שבדרך כלל היו"ד היא חכמה
 57 ואילו הה"א היא בינה שְׁלֵעוֹלָם
 58 בכל מקום שיש צירוף של כמה עניינים
 59 במילה אחת הַאֲוֹת הָרֵאשׁוֹנָה
 60 היא הַגּוֹבְרָת²⁰, והיא העיקר
 61 והשאר תפלות לה (כמבואר בשער
 62 היחוד והאמונה שבספר התניא, פרק
 63 י"ב, לעניין צירופי האותיות מעשרה
 64 המאמרות שבהם נברא העולם לברוא
 65 נבראים רבים ושונים שלא מפורשים
 66 בעשרת המאמרות – "ופרטי
 67 הברואים... נברא כל פרט מהם וחי
 68 וקיים מאיזה צירוף מתיבות אלו... כי
 69 כל שינוי צירוף הוא הרכבת ואריגת
 70 הכוחות והחיות בשינוי, שכל אות הקודמת בצירוף היא הגוברת והיא העיקר
 71 בבריאה זו והשאר תפילות אליה ונכללות באורה ועל ידי זה נבראת בריאה
 72 חדשה" וְלִכְּן כִּיֹּן שֶׁהָאוֹת יו"ד היא האות הראשונה בשם "י"ה" הַחֲכָמָה
 73 שְׁהִיא הַיּוֹד, היא הַעֵיֶקֶר בְּשֵׁם י"ה, וְלִכְּן שֵׁם י"ה הוא
 74 בְּחֻמְקָה ורק שבדרך טפל לעיקר יש בו גם רמז לבינה באות ה"א.
 75 אָמְנָם, אף שֶׁהַחֲכָמָה נִמְשָׁכֶת בְּסִפְרֵת הַמַּלְכוּת וזו המשמעות
 76 הפנימית של "כס (מלכות) י"ה (חכמה)" (אָבָא יִסַּד בְּרַתָּא היינו המשכת
 77 החכמה במלכות, כמבואר לעיל), הַרְרִי זָה הַמְשַׁכָּה וְהָאֲרָה של החכמה
 78 במלכות בְּאוֹפֶן שֶׁל הָעֵלָם וְהַסְתָּר (כֶּס י"ה) – "כס" מלשון כִּסִּי
 79 (העלם), וְכִמּוֹ הַמְשַׁכָּת וְגִילּוֹי הַחֲכָמָה שֶׁכִּנְפֵשׁ אָדָם בְּעֲנִין
 80 הַדְּבֻר הַמְבִיא לִידֵי גִילּוֹי אֵת הָרַעִיּוֹן הַשְּׁכִלִי (מַלְכוּת) שֶׁהִיא עֲנִיָן הַדְּבִיבֻר
 81 כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים בִּפְתַח אֲלֵיהֶם – "מלכות פה", וככתוב "באשר דבר מלך
 82 שֶׁלְטוֹן", כי המלכות והשלטון של המלך היא באמצעות הדיבור), שְׁאָף

1 וּמְקַדִּים הרבי מהר"ש במאמר הנזכר לְבָאָר, דְּהִנֵּה יְדוּעַ שְׁסִפְרֵת
 2 הַמַּלְכוּת הַסְפִירָה הַאֲחֻרָנָה מֵעֶשֶׂר הַסְפִירֹת הַקְדוּשׁוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת נִקְרָאת
 3 כֶּסָא, לְפִי שְׁעֻנְיָנָה של ספירת המלכות הוא כִּסִּי וְהָעֵלָם על
 4 האור האלוקי שבא ומאיר באמצעות הספירות, שְׁמֻכְסָה וּמַעֲלָמַת על
 5 הַמוֹחִין בְּסִפְרוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת, חֲכָמָה,
 6 בינה ודעת, מאיר האור האלוקי של
 7 בחינת המוחין שלמעלה וכאשר האור
 8 יורד ובא בְּסִפְרֵת הַמַּלְכוּת הוא
 9 מִתְמַעֵט וְנוֹתֵר רק אור מְצוּמָצֵם וְנִמְצָא
 10 בְּסִפְרֵת הַמַּלְכוּת מֵעֲלִימָה וּמִסְתִּירָה
 11 על המוחין, וְזָהוּ הַמְשַׁמְעוֹת
 12 הַפְּנִימִית שֶׁל מָה שְׁפָתוֹב¹⁵
 13 בתורה לענין מלחמת עמלק כִּי יָד
 14 על כֶּס י"ה, ופירוש רש"י: "ידו של
 15 הקדוש ברוך הוא הורמה להישבע
 16 בכיסאו להיות לו מלחמה ואיבה
 17 בעמלק עולמית", ולפי פנימיות העניין
 18 דְּפִירוּשׁ כֶּס י"ה הֵינּוּ
 19 שְׁבַחֲיַת הַמַּלְכוּת (הַנְּקִרָאת
 20 כְּאִמּוֹר כֶּס או כסא) שֶׁהִיא הַסְפִירָה
 21 הַאֲחֻרָנָה מִקְּבֻלַּת מְבַחֲיַת
 22 הַחֲכָמָה שֶׁהִיא הַסְפִירָה הָרֵאשׁוֹנָה
 23 (בְּיְדוּעַ בְּעֲנִין מֵאִמֵּר הוֹוֵהר אָבָא
 24 יִסַּד בְּרַתָּא¹⁶ האב יסד את הבת.
 25 כלומר, "אב" הוא כינוי לספירת
 26 החכמה שהיא נקודת ומקור הרעיון
 27 השכלי כשם שהאב הוא מקור השפע
 28 המוליד. ו"בת", בחינת מקבל, הוא
 29 כינוי לספירת המלכות, הספירה הכי תחתונה המקבלת מכל הספירות, אך
 30 היסוד שלה נעוץ בְּסִפְרֵת הַחֲכָמָה, הָרֵאשׁוֹנָה וְהָעֲלִיּוֹנָה מִבֵּין הַסְפִירֹת),
 31 דְּזָהוּ י"ה, בְּחִינַת הַחֲכָמָה¹⁷, כְּמִבּוֹאֵר בְּחִסְדוֹת שְׁאוּרְבַע הָאוֹתוֹת
 32 שֶׁל שֵׁם הוֹי, יוֹד, ה"א, וָאוֹ, ה"א רומזות לעשר הספירות (יו"ד – חכמה,
 33 ה"א ראשונה – בינה, וָאוֹ – המידות, ה"א אחרונה – מלכות) דָּאָף שְׁלִישׁ
 34 בּו ב"י"ה" (לֹא רַק אוֹת יוֹד, אֶלְא) גַּם אוֹת ה"א, וְאִם כֵּן
 35 נִשְׁאַלֵת הַשְּׁאֵלָה הַכִּיצֵד הוּא רִמּוֹז לַחֲכָמָה וְהוֹי הָאוֹת ה"א רִמּוֹז לַסְפִירָה
 36 הַבִּינָה שֶׁהִיא עֲנִיָן בְּפִנֵי עֲצֻמוֹ? וְהַמַּעֲנָה עַל כֵּךְ הוּא שְׁלֵאֲמֵתוֹ שֶׁל דְּבַר אֵין זֶה
 37 פֶּלֶא שֶׁ"י"ה" הוּא בְּחִינַת הַחֲכָמָה כִּי הַרְרִי הַחֲכָמָה שְׁהִיא הַיּוֹד
 38 פּוֹלְלַת בְּתוֹכָהּ אֵת הַבִּינָה שְׁהִיא הַה"א, כֶּשֶׁם שֶׁבְּהַתְהוּוֹת רַעִיּוֹן
 39 שְׁכִלִי נִנְפֵשׁ הָאָדָם הַהֲרַחֲבָה וְהַפִּירוּט שֶׁל הָרַעִיּוֹן כְּכּוּחַ הַבִּינָה כְּלוּלָה וְנִמְצָאת
 40 בְּנִקּוּדַת הַדְּבַר כִּפִּי שֶׁהִיא כְּכּוּחַ הַחֲכָמָה, כֵּךְ בְּסִפְרֵת הָעֲלִיּוֹנוֹת הַחֲכָמָה כּוֹלֵלָת
 41 בְּתוֹכָהּ גַּם אֵת הַבִּינָה וְלִכְּן נִקְרָאת הַחֲכָמָה י"ה וְלִכְּן לְפַעֲמִים גַּם

(15) בשלח יז, טז. (16) זח"ג (רע"מ) רמח, א. רנו, סע"ב. רנח, א. תקו"ז תכ"א (סא, ב). תניא אגה"ק ס"ה. (17) זח"ג יו"ד, סע"ב. (18) מקדש מלך לזוהר שם. (19) ספר יצירה פ"א מ"ד. וראה ביאורו"ז לאדמו"ר האמצעי וואר לט, ב ואילך. (20) ראה גם תניא שעהויה"א פ"ב.

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה

ביאור בדרך אפשר

1 **שֶׁהַדְּבוּר מְגַלֵּה אֶת הַחֻקִּים, הָרִי אֵין בִּיכוּלֹת הָאָדָם לְגַלוֹת**
 2 **לְזוֹלוֹת בְּדִיבוּר אֶת הַסִּבָּא וְהַשְּׂכָל כְּמוֹ שֶׁהוּא מִבֵּין אוֹתָהּ**
 3 **וּמְשִׁיג אוֹתָהּ בְּמוֹחוֹ** כי ביחס לחכמה עצמה הדיבור הוא כוח חיצוני
 4 ואין בכוחו להכיל את החכמה בשלמותה, כך שמצד אחד הדיבור אכן מגלה
 5 את החכמה, אבל מצד שני גם מעלים
 6 ומסתיר עליה, כי הדיבור לא מסוגל
 7 לבטא את מלוא העומק והרוחב של
 8 החכמה אלא רק חלק ממנה. **וּכְמוֹ**
 9 **בְּרַב וְתַלְמִיד, שְׂפִינָן**
 10 **שֶׁתַּתְּלִמִּיד מְקַבֵּל מֵהֵרֵב עַל-**
 11 **יָדֵי דְבוּרוֹ, וְהֵרֵב מֵעִבְרֵי תַלְמִיד אֵת**
 12 **דְּבָרֵי הַחֻקִּים בְּאִמְצָעוֹת הַדִּיבוּר לְכֵן**
 13 **אֵינוֹ מְקַבֵּל אֶת הַשְּׂכָל עִם מְלֹא**
 14 **הָעוֹמֵק וְהָרוּחֵב שֶׁלֹּו כְּפִי שֶׁהוּא**
 15 **אֲצֵל הֵרֵב בְּעֵצְמוֹ, אֲלֵא בְּאוֹפֵן**
 16 **שֶׁל פִּיסוּי וְהָעֵלָם עַל עוֹמֵק**
 17 **הַדְּבָרִים כְּפִי שֶׁהוּא בִּשְׂכֹלוֹ שֶׁל הֵרֵב,**
 18 **וְהַתְּלִמִּיד מְקַבֵּל רַק חֵלֶק מֵחֻמְכַתּוֹ שֶׁל**
 19 **הֵרֵב, וּכְאֹמֹר שְׂבַד בְּבַד עִם הָעוֹבְדָה**
 20 **שֶׁהַדִּיבוּר הוּא אִמְצָעִי שֶׁרִכְזוּ הַשְּׂכָל**
 21 **מִתְגַּלֵּה, כִּיּוֹן שֶׁלִּמְעַשֵׂה הַדִּיבוּר מְגַלֵּה**
 22 **רַק חֵלֶק מֵהַחֻקִּים, נִמְצָא שֶׁהַדִּיבוּר**
 23 **מֵהוּוֵה הָעֵלָם וְהַסֵּתֵר עַל הַחֻקִּים. וְלֵא**
 24 **עוֹד אֲלֵא שְׁגָם כְּאֲשֶׁר קָאֵי**
 25 **אֵינִישׁ אֲדַעְתִּיהָ דְרַבִּיהָ לְאַחַר**
 26 **אַרְבַּעִין שָׁנִין²¹, אֲדָם עוֹמֵד עַל**
 27 **דַּעַת רַבּוֹ לְאַחַר אַרְבַּעִים שָׁנָה, (כְּפִי**
 28 **שֶׁחֻמְכֵינוּ ז"ל לומדים מכך שלאחר**
 29 **ארבעים שנה במדבר, משה רבינו אמר**
 30 **לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל "לֹא נָתַן ה' לָכֶם לֵב לַדַּעַת,**
 31 **לַדַּעַת עֵינַיִם לְרֹאוֹת וְאוֹנִים לְשִׁמּוֹעַ עַד**
 32 **הַיּוֹם הַזֶּה") הָרִי גַם אוֹ, כֹּאשֶׁר**
 33 **הַתְּלִמִּיד כֵּן עוֹמֵד עַל דַּעַת רַבּוֹ וּמִבֵּין**
 34 **וּמְשִׁיג אֵת חֻמְכַתּוֹ הֵרֵב בְּמִידָה שֶׁלֹּא**
 35 **הַבֵּין וְהִשִּׁיג בְּמִשַׁךְ אַרְבַּעִים שָׁנָה עֲדִין**
 36 **אֵינוֹ מְשִׁיג אֶת עֵצָם נְקוּדַת**
 37 **הַשְּׂכָל עִם כָּל הָעוֹמֵק וְהַפְּנִימִיּוֹת שֶׁלֹּה כְּמוֹ שֶׁהִיא אֲצֵל הֵרֵב בְּעֵצְמוֹ,**
 38 **שֶׁזֶהוּ לְמַעְלָה מִהַתְּלִמִּיד לְגַמְרֵי וְאֵת הָעֵצָם וְהַפְּנִימִיּוֹת הַזֶּה הַתְּלִמִּיד**
 39 **לֹא מְשִׁיג אֶפְלוֹ כְּעַבּוּר אַרְבַּעִים שָׁנָה [וְזוֹהִי הַמַּעְלָה הֵיתְרוֹן בְּאָב וּבֵן**
 40 **לְגַבֵּי רַב וְתַלְמִיד, שְׂבָאָב וּבֵן נַעֲשֵׂה הַמְּשַׁכֵּת הָעֵצָם שֶׁל מוֹת**
 41 **הָאֵב עַל-יָדֵי הַטִּיפָה הַגְּשָׁמִית, שְׂאָף שְׁתַּתְּלִמִּיד מְאֹד לְעוֹמַת**
 42 **הַכּוֹחַ הַרוּחָנִי בְּמוֹת שֶׁהוּא מְקוּר שֶׁלֹּה, הָרִי הִיא מְמַשׁ כְּמוֹ שֶׁהִתְהַוְּתָה**
 43 **רוּחָנִית בְּעוֹדָנָה בְּמוֹת הָאֵב וְנִשְׁאֲרָתָּ מֵאוֹחַדַת בְּמוֹת הָאֵב גַּם לְאַחַר**

ביאור בדרך אפשר

44 **לִידַת הַבֵּן בְּגוּף מְשֻׁלוֹ עִם אֲבָרִים גְּשָׁמִיִּים מְשֻׁלוֹ]. וְכֵן הוּא גַם לְמַעְלָה,**
 45 **שֶׁהִיחַס בֵּין הַחֻקִּים לְסְפִירַת הַמַּלְכוּת הוּא יַחַס דּוּמָה לַיַּחַס שְׂבִין רַב לְתַלְמִיד**
 46 **וְלֹא לֵאב וּבֵן, כִּיּוֹן שֶׁסְּפִירַת הַמַּלְכוּת שְׁנִקְרָאתָ דְבוּרוֹ וְרוּחַ פִּיו**
 47 **יְתַבָּרַךְ, כְּמַבּוּאֵר לְעֵיל הִיא בְּחֻינַת פֶּס וְ"ה, שְׂבָה בְּסְפִירַת הַמַּלְכוּת**
 48 **נִמְשָׁכַת וּמִתְגַּלֵּה בְּחֻינַת**
 49 **הַחֻקִּים בְּאוֹפֵן שֶׁל פִּיסוּי**
 50 **וְהָעֵלָם כְּמַבּוּאֵר לְעֵיל בְּאוֹרֵיכּוֹת**
 51 **שֶׁטַעַם הַדְּבָר הוּא מְפַנֵּי שְׂכֹאשֶׁר**
 52 **הַחֻקִּים מִתְגַּלִּית בְּדִיבוּר הָרִי רַק חֵלֶק**
 53 **מִמֶּנָּה נִמְסַר וּמִתְגַּלֵּה, וְאֵילוֹ עֵצָם**
 54 **הַחֻקִּים, הָעוֹמֵק וְהַפְּנִימִיּוֹת שֶׁלֹּה, נִשְׁאֵר**
 55 **נִעְלָם וּמְכּוּסָה.**
 56 **וְזֶהוּ הַטַּעַם שֶׁהַגִּילּוּי שְׂעַל-**
 57 **יָדֵי סְפִירַת הַמַּלְכוּת הוּא**
 58 **בְּאוֹפֵן שֶׁל הַתְּחַלְקוֹת וְרַבּוּי,**
 59 **וּכְמוֹ שְׁתַּתְּבָּאֵר לְעֵיל²² בְּמַאֲמַר**
 60 **דִּיבוּר-הַמַּתְחִיל "תְּקַעוּ בַּחֹדֶשׁ שׁוֹפָר**
 61 **בְּכֶסֶה לַיּוֹם חַגְנוּ" שְׁנֹאמַר בְּשָׁנָה זֹה,**
 62 **תִּשְׁכַּח, בְּפִירוּשׁ הַפְּנִימִי שֶׁל הַפְּסוּק**
 63 **כְּבוֹד מְלְכוּתְךָ יֵאֱמָרוּ**
 64 **וּגְבוּרְתְּךָ יִדְבְּרוּ לְהוֹדִיעַ לְבִנֵי**
 65 **הָאָדָם גְּבוּרוֹתֵינוּ²³, שֶׁהוּא**
 66 **הַמוֹשֵׁג "גְּבוּרוֹת" הַנּוֹכַח בְּפְסוּק זֶה**
 67 **("וּגְבוּרוֹתְךָ" ו"גְּבוּרוֹתֵינוּ") עֲנִין**
 68 **הַגְּבוּרוֹת וְהַצְּמִצּוּמִים**
 69 **דְּמְלְכוּת כְּנֹזֵךְ לְעֵיל שְׂכֹאשֶׁר הָאוֹר**
 70 **הָעֵלְיוֹן יוֹרֵד מֵהַסְּפִירוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת,**
 71 **הַמוֹחֵן הָעֵלְיוֹנִים, וְכֵן מֵהַסְּפִירוֹת**
 72 **הַבְּאוֹת וּמֵאוֹר לְמַטָּה בְּאִמְצָעוֹת סְפִירַת**
 73 **הַמַּלְכוּת הָרִי הוּא עוֹבֵר צִמְצוּם וְהָעֵלָם**
 74 **שְׂעַל-יָדֵינוּ נַעֲשִׂית הַתְּהוּוֹת**
 75 **הַנְּבָרָאִים בְּרַבּוּי גְּדוּל, שְׂזֶהוּ**
 76 **הַרְבּוּי דְּפְרָטִי הַנְּבָרָאִים**
 77 **דְּדוּמָת חֵי שְׁהֵם שְׁלוּשָׁה**
 78 **סוּגִים בְּנְבָרָאִים וּבְכָל אֶחָד מֵהֶם יֵשׁ**
 79 **נְבָרָאִים רַבִּים וְשׁוּנִים, וְעַל-אַחַת-**
 80 **כְּפִי-וְכֹמָה הַרְבּוּי הָעֵצוּם דְּמְלְאָכִים כּו', כְּפִי שְׁמוּבָא בְּדַבְרֵי**
 81 **חֻמְכֵינוּ ז"ל שְׂרַבְכוּת אֲלֵפִי מְלָאכִים עוֹמְדִים לְפָנֵי ה' שְׂכָל זֶה הוּא מְצַד**
 82 **הָעֵלָם וְהַצְּמִצּוּם שְׂבְּסְפִירַת הַמַּלְכוּת, כִּי רַק הַצְּמִצּוּם וְהָעֵלָם**
 83 **שֶׁל הָאוֹר הָאֱלוּקִי מֵאֲפֶשֶׁר חֲלוּקָה וְהַתְּאָמָה שֶׁל הָאָרֶז לְכָל אֶחָד וְאֶחָד**
 84 **מֵהַנְּבָרָאִים הַשׁוּנִים, הַגְּשָׁמִיִּים וְהָרוּחָנִיִּים, וְאֵם הָאוֹר הָאֱלוּקִי הִיא מֵאוֹר לְלֹא**
 85 **צִמְצוּם, לֹא הִיא מְקוּם לְחֲלוּקוֹת וְהַגְּדוּרָת כְּשֶׁם שֶׁלְּפָנֵי הַבְּרִיאָה הִיא הָאוֹר**
 86 **הָאֱלוּקִי הָעֵלְיוֹן 'פְּשׁוּט' לְלֹא הַגְּדוּרָת שְׁנוּבְעוֹת מֵהַצְּמִצּוּם וְהַחֲלוּקָה.**

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְזֶהוּ גַם הַטַּעַם הַפְּנִימִי עַל מָה שֶׁבְּחִינַת הַמַּלְכוּת הוּא עֲנִין
 2 הַחֲשֹׁבוֹן²⁵, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב²⁶ עֲיִנְיָ בְּרִכּוֹת בְּחֲשָׁבוֹן וְכִפִּי שִׁמְבוּר
 3 בְּלִקְוֵי תוֹרָה (במאמר על הפסוק "על כן יאמרו המושלים בואו חשבון"):
 4 "כי הנה מלכות דאצילות נקרא חשבון וכמו שכתוב בוהר פרשת פנחס,
 5 וחשבון דא הוא עלמא דתליא בדבורא
 6 [זהו עולם שתלוי בדבור]. כי הנה
 7 התחלקות החיות מאור אין-סוף לכל
 8 העולמות בריבוי התחלקות המדרגות...
 9 זהו מבחינת דיבור העליון משינוי
 10 הציורופים... ולכן בחינת המלכות
 11 שהוא בחינת הרבור העליון שם הוא
 12 החשבון וכמו שכתוב המוציא במספר
 13 צבאם לכולם בשם יקרא..."
 14 (וְהִינוּ שְׂאֵף שֶׁהַמַּלְכוּת
 15 מְקַבְּלֵת אֶת הָאוֹר הָאֱלוֹקִי מִבְּחִינַת
 16 הַחֲכָמָה, שְׂאֵהוּ עֲנִין עֲיִנְיָ,
 17 כמבואר בחסידות שבספירת החכמה
 18 האור מאיר בחזק רב והוא בחינת
 19 ראה, כמו ראה בעיניים, וכן בכוח
 20 החכמה שבשכל הרעיון מאיר לאדם
 21 כאילו הוא רואה דבר בעיניו מְפַל־
 22 מְקוֹם כְּפִי שֶׁנִּמְשָׁךְ הָאוֹר הַנִּעְלָה
 23 שֶׁל הַחֲכָמָה בְּסִפְרֵי הַמַּלְכוּת
 24 כְּאוֹפֵן שֶׁל פִּסְוִי וְהָעֵלֶם, הָרִי
 25 זֶה פֶּא בְּמִדְיָה וְהַגְּבֵלָה כו')
 26 עם חלוקה מוגדרת בין דבר לדבר ועם
 27 חשבון, כאשר כל יחידה היא מציאות
 28 בפני עצמה), שְׂאֵהוּ הַחֲשָׁבוֹן
 29 דֶּהֲתַחְלָקוֹת הַחַיּוֹת לְהִיּוֹת
 30 רְבִוּי הַנִּבְרָאִים כו') וכמבואר
 31 לעיל, כל ההתחלקות נובעת מצמצום
 32 והעלם של האור, ואילו כשהאור מאיר
 33 ללא גבול הרי זה אור 'פשוט', לא
 34 מוגדר ולא מתחלק לחלקים שונים.
 35 וְעֲנִינוּ שֶׁל הַמְּבוּרָא לְעִיל לְגַבִּי אֹפֵן הַתַּגְּלוּת שֶׁל סִפְרֵי הַחֲכָמָה
 36 בְּעִבּוּרֵת הָאָדָם, כְּפִי שֶׁהוּא מִשְׁתַּקֵּף וְבֹא לְיַד בִּישׁוּי בְּעִבּוּדֵת ה' שֶׁל
 37 הָאָדָם הוּא שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה הֵנָּה גַם עִבּוּרֵת הַתְּשׁוּבָה לְמֵרוֹת מַעְלָתָה
 38 הַגְּדוּלָה וְלִמְרוֹת שֶׁהִיא כּוֹלֵלֵת יְצִיאָה מִהַמְּצַב הַנוֹכַחִי וּמַעֲבֵר לְמַצֵּב חֲדָשׁ
 39 וְשׁוּנָה, כְּפִי שֶׁיִּתְבָּאֵר אֵלֶּיךָ הִיא רַק מִצַּד בְּחִינַת הַמַּלְכוּת, בְּחִינַת
 40 הַחֲשֹׁבוֹן, שְׂאֵהוּ בְּמִדְיָה וְהַגְּבֵלָה כמבואר לעיל שרק בדבר מדור
 41 ומוגבל יש מקום לחלוקה מוגדרת וחשבון ומנין של כל יחידה בפני עצמה.
 42 וְהִינוּ, דְּעַם הִיּוֹת שֶׁעִבּוּרֵת הַתְּשׁוּבָה הִיא לְמַעְלָה מְפַל

הַמְּצוּת, שְׂלַכְן בְּכוּחָה לְתַקַּן וְלְהַשְׁלִים אֶת כָּל הַפְּגָמִים
 וְהַחֲסֵרוֹנוֹת שֶׁהָיוּ בְּקִיּוֹם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת²⁷, כמבואר בחסידות
 שעל ידי התשובה נמשך ומתגלה אור אלוקי יותר נעלה מאשר על ידי קיום
 כל המצוות, כפי שנרמז גם בכך שכל המצוות נקראות "מצוות ה'" ועל
 התשובה נאמר "אנכי אנכי הוא מוחה
 פשעך", כי "אנכי" מתייחס אל
 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שלמעלה
 מהאלוקות שעליה רומז שם הוי'
 שנמשך בכל המצוות, ולכן התשובה
 מתקנת את הפגמים ומשלימה את
 החיסרון באור האלוקי שנגרמו על ידי
 החטא, כי על ידי התשובה נמשך אור
 אלוקי עליון, למעלה מהאור שבו פגם
 החטא, ואם כן עבודת התשובה היא
 התעלות ויציאה מהגדרים וההגבלות,
 מְפַל־מְקוֹם בְּכָל הַשָּׁנָה הֵנָּה
 גַם עִבּוּרֵת הַתְּשׁוּבָה הִיא מִצַּד
 בְּחִינַת הַמַּלְכוּת, וְלִכֵּן הִיא
 סוּף בְּמִדְיָה וְהַגְּבֵלָה כִּי
 המלכות פועלת צמצום והעלם. וְלִכֵּן
 הַתְּשׁוּבָה דְּכָל הַשָּׁנָה עִם כָּל
 מַעְלָתָה הִיא רַק מִעֲוֹנוֹת שֶׁהֵם
 בְּבְחִינַת חֲשָׁבוֹן, פִּירוּשׁ שֶׁהֵם
 בְּצִרְפֵי אוֹתִיּוֹת בְּמַחֲשָׁבָה
 דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, הֵינּוּ עֲבִירוֹת
 שֶׁבִּיצִיעוֹן הוּא עַל יַדִּי כּוֹחוֹת חִיצוֹנִים
 שֶׁל נֶפֶשׁ הָאָדָם שֶׁהֵם מַחֲשֵׁבֵה אוֹ דִּבּוּר
 או מַעֲשֵׂה שֶׁפּוֹעֵלֵת מוּגֵדֵת וּמְלוּבֶשֶׁת
 בְּצִירּוּפִים מְסוּיָמִים וּמוּגֵדִים שֶׁל
 אוֹתִיּוֹת מְסוּיָמוֹת, וְלִכֵּן הַפְּגָם שֶׁנוֹצֵר
 עַל יַדִּי עֲבִירוֹת אֵלוּ בְּאוֹר הָאֱלוֹקִי
 וּבְנֶפֶשׁ הָאָדָם הוּא מוּגַבֵּל וּמוּגֵדֵר
 וּמְסוּיָם, כִּיּוֹן שֶׁלֹּא פְּגָמוֹ בְּבְחִינַת
 יְחִידָה שֶׁבְּנִפְשׁוֹ שֶׁהִיא עִצֵּם
 וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ לְכָרוֹת וּלְנַתֵּק אוֹתָהּ מִשְׂרָשָׁה הָאֱלוֹקִי כְּמוֹ עֲבִירוֹת
 הַחֲמוּדוֹת שֶׁהֵם בְּכָרֵת וּמִיתַת בֵּית־דִּין כו') כמבואר באגרת
 התשובה שבספר התניא על הפסוק "כי חלק ה' עמו, יעקב חבל נחלתו"
 שהקשר של הנשמה לשרשה באלקות נמשל לחבל שראשו אחד קשור למעלה
 וקצהו למטה "וזהו ענין הכרת שנכרת ונפסק חבל ההמשכה משם הוי' ברוך
 הוא". אֲבָל עַל עֲבִירוֹת חֲמוּדוֹת שֶׁכָּמוּר גִּרְמוֹת רִיחּוֹק גְּדוֹל מֵאֲלֻקוֹת
 וְעַד כִּדִּי פִּירוּר וּנְיָתוּק חֲסִי־שְׁלוֹם אֵינָה מוֹעִילָה הַתְּשׁוּבָה דְּכָל
 הַשָּׁנָה, כִּי אִם הַתְּשׁוּבָה דְּיּוֹם

(24 בכמה ענינים דלקמן - ראה גם ד"ה ויקח מן הבא בידו פר"ת. ה'ש"ת (סה"מ פר"ת קעו ואילך. ה'ש"ת ע' נד ואילך).
 (25 ראה גם לקו"ת חוקת סו, ד ואילך. 26) שה"ש ז, ה. (27) ראה סהמ"צ להצ"צ מצוות וידוי ותשובה. ובכ"מ.

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 סְעִיף ד שם יבאר את מעלתה המיוחדת של התשובה (ביום הכיפורים).
2 וּכְלָלוֹת הָעֲנָנִין בְּזָה, ההבדל בין עבודת התשובה של כל השנה לעבודת
3 התשובה של יום הכיפורים באופן כללי הוא שְׁפַעְעוּדַת הַתְּשׁוּבָה יֵשׁ
4 כדברי חכמינו ז"ל בגמרא ב' דְּרָגוֹת, תְּשׁוּבָה מִיָּרְאָה, מתוך יראה
5 ה' (שבה עצמה יש דרגות רבות)
6 שְׁעַל-יָדָה זְדוּנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ
7 כְּשִׁגְגוֹת עֲבִירוֹת שֶׁעָבַר בְּמִזִּיד
8 נחשבות לו כאילו עשה אותן בשוגג.
9 וְתְשׁוּבָה מֵאֲהָבָה, ודרגה גבוהה
10 ונעלית יותר היא תשובה שנובעת
11 מאהבת ה' (וגם בה עצמה יש דרגות
12 רבות) שְׁזָדוּנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ
13 כְּזָכִיאוֹת²⁸ והעושה תשובה בדרגה
14 נעלית כזו, עבירות שעשה במזיד
15 נחשבות לו כזכיות.
16 וְהַחְלֹק הַהִבְדֵּל בֵּינֵיהֶם, בין
17 תשובה מיראה לתשובה מאהבה הוא
18 שְׁזָדוּנוֹת וְזָכִיאוֹת הֵם הַפְּסִיִּים
19 זֶה מִזָּה מִן הַקֶּצֶה אֶל הַקֶּצֶה, וְלֹא
20 פְּדֵי שְׁזָדוּנוֹת יִהְיוּ נַעֲשִׂים
21 כְּזָכִיאוֹת, היינו שיתחפכו הפיכה כל
22 כך קיצונית, יֵשׁ צוּרְף בְּתְשׁוּבָה
23 שְׁהִיא לְמַעַלָּה מִמְּדִידָה
24 וְהַגְּבֵלָה שֶׁהִיא תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה
25 שִׁכּוּלָה לְהִיּוֹת רַק אִם הָאֵדָם פֶּעַל
26 בַּעֲצָמוֹ יִצְיָא מוֹחַלְטַת מִגְּדֵרֵי מִצְבוֹ
27 הַקּוֹדֵם וְהַתְּעַלּוֹת לְמַעַלָּה מִכֹּל
28 הַגְּבֵלָה. אָבָל פְּדֵי שְׁזָדוּנוֹת יִהְיוּ
29 נַעֲשִׂים כְּשִׁגְגוֹת, שְׁאִינֵם
30 הַפְּסִיִּים זֶה מִזָּה, כִּי אִמְנֵם עֲבִירוֹ
31 בְּמִזִּיד יוֹתֵר חֲמוּרָה מִעֲבִירוֹ בְּשׁוּגַג
32 אֲבָל גַּם עֲבִירוֹ בְּשׁוּגַג הִיא עֲבִירוֹ וִישׁ
33 קֶשֶׁר וְשִׁיכוּת בֵּין שְׁנֵי הַדְּבָרִים, וְלִצְוֹרֵךְ
34 הַתְּעַלּוֹת וְשִׁינּוֹ בְּדִרְגָה כּוֹ כּוֹ מִסְּפִיק
35 גַּם תְּשׁוּבָה מִיָּרְאָה שֶׁהִיא תְּשׁוּבָה
36 שְׁבִמְדִידָה וְהַגְּבֵלָה מִבְּלִי
37 שֶׁהָאֵדָם יִצְא לְחַלּוּטֵין מִגְּדֵרֵי הַמִּצִּיאוֹת
38 שְׁלוֹ.
39 וְזֶהוּ הַבְּדֵל זֶה שֶׁבֵּין תְּשׁוּבָה מִיָּרְאָה
40 לְתְשׁוּבָה מֵאֲהָבָה הוּא גַּם הַחְלֹק
41 הַשְּׁנָה שֶׁהִיא בְּמִדְּיָה וְהַגְּבֵלָה, כִּמוֹ תְּשׁוּבָה מִיָּרְאָה כִּךְ שֶׁאִמְנֵם
42 הָאֵדָם שֶׁבִּמְחַטָּאוֹ וּמִתְקָרֵב לְאֻלּוּקוֹת, אֲבָל עֵדִיין אֵין זֶה שִׁנּוֹי קִיצוּנֵי מֵאֵד
43 אֵלָּא הַתְּעַלּוֹת מוֹגְבֵלַת וְעַל-יָדָה נַעֲשִׂים זְדוּנוֹת כְּשִׁגְגוֹת,

44 לְהַתְּשׁוּבָה דְּיוֹם הַכְּפּוּרִים שֶׁהִיא לְמַעַלָּה מִמְּדִידָה וְהַגְּבֵלָה,
45 כִּמוֹ תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה שֶׁהִיא שִׁנּוֹי קִיצוּנֵי בִּיחַס לְמַצַּב הַקּוֹדֵם וְעַל-יָדָה
46 נַעֲשִׂים זְדוּנוֹת כְּזָכִיאוֹת.
47 (ד) וְלִהְיֵין מְעַלַּת הַתְּשׁוּבָה דְּיוֹם הַכְּפּוּרִים, שֶׁהִיא תְּשׁוּבָה נִעְלִית
48 יוֹתֵר מִהַתְּשׁוּבָה שֶׁל כָּל יְמֹת הַשָּׁנָה
49 (כְּמַעַלַּת תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה עַל תְּשׁוּבָה
50 מִיָּרְאָה, כִּמְבוּאָר לְעִיל) יֵשׁ לְהַקְדִּים
51 מָה שְׁכָּתוּב²⁹ גְּדוֹל אֲדוּנֵינוּ
52 וְרַב כַּח לְתִבְנוֹתוֹ אֵין מִסְפָּר,
53 דְּלִכְאֻרָּה אֵינוּ מוֹכֵן, אֵיךְ
54 שְׁיִיף מִסְפָּר וְאֵין מִסְפָּר עַל
55 תְּבוּנָה, הֵרִי "תְּבוּנָה" שֶׁהִיא עֵנִיין
56 הַשְּׁכָל וְהַחֲבִנָּה אֵינְנָה מוֹשֵׁג שֶׁנִּמְדַּר
57 בְּכִמוֹת וּבְמִסְפָּר וְאֵיךְ יִתְכַן לְהַפְּלִיא אֵת
58 הַתְּבוּנָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבַּח
59 שֶׁל "אֵין מִסְפָּר" וְהִנְהִי-לִיָּה
60 לְמִימֵר וְהִיא לוֹ לֹמַר אֵין חֶקֶר
61 (כִּמוֹ שְׁכָּתוּב בְּמִקּוֹם
62 אַחֵר³⁰).
63 אֵף הָעֲנָנִין הוּא, דְּהִנֵּה בְּעֲנָנִין
64 הַמִּסְפָּר יֵשׁ כְּמָה מְדִרְיָגוֹת
65 קְבוּצוֹת שׁוֹנוֹת שֶׁל מִסְפָּרִים וּסְכוּמִים,
66 מִלְמַטָּה לְמַעַלָּה יְחִידוֹת,
67 עֲשִׂירִיוֹת, מֵאוֹת, אֲלָפִים
68 וְרִבְבּוֹת, וְהֵינּוּ שְׁגָם רְבִבָּה
69 שֶׁהִיא הַמְדִרְגָּה הַיּוֹתֵר נַעֲלִית,
70 הַסְּכוּם הַגְּבוּה מִיּוֹתֵר בַּחֲלֻקָּה זוֹ הֵרִי
71 הִיא עֵדִיין בְּגֵדֵר מִסְפָּר וְהַהִבְדֵּל
72 בֵּין אֶחָד לְרִבְבָּה הוּא רַק כְּמוֹתֵי אֲבָל גַּם
73 רִבְבָּה הִיא מִסְפָּר מוֹגְבֵל וּמוֹגְדֵר בְּדִיוֹק
74 כִּמוֹ אֶחָד. וְלִהְעִיר, שִׁישׁ גַּם
75 פִּירוּשׁ בְּרִבְבָּה מְלִשׁוֹן
76 רִיבּוּי³¹, וְלִפִּי זֶה הַמוֹשֵׁג "רִבְבָּה"
77 יִכּוּל לְהַתִּיחַס לְהַרְבֵּה בְּמִשְׁמַעוֹת שֶׁל
78 רִבּוּי לְמַעַלָּה מִהַהֲגֵדוֹת שֶׁל מִסְפָּר
79 אָבָל הַפִּירוּשׁ הַפְּשוּט דְּרִבְבָּה
80 הוּא יוֹד פְּעָמִים אֶלֶף³²,
81 עֶשְׂרֵת אֲלָפִים וְאִם-כֵּן הֵרִי זֶה
82 אִמְנֵם מִסְפָּר גְּדוֹל בִּיחַס לִיְחִידוֹת,
83 עֶשְׂרֵת וּמֵאוֹת אֲבָל עֵדִיין בְּגֵדֵר הַמִּסְפָּר בְּדִיוֹק כִּמוֹ הַסְּכוּמִים הַקְּטָנִים
84 יוֹתֵר. וְהָעֲנָנִין בְּזָה, מִשְׁמַעוֹת הַדְּבָרִים לְפִי פְּנִימִיּוֹת הַעֲנִינִים הִיא כְּפִדּוּעַ
85 שְׁפָסְדֵר הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת עֶשְׂרֵת סְפִירוֹת זוֹ מְזוּ, עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת
86 הַעֲלִיּוֹנוֹת קְשׁוּרוֹת וְאֲחֻזוֹת זוֹ בּוֹו כִּמוֹ חוּלִיּוֹת שֶׁל שְׂרֵשֶׁת שֶׁכֵּל אֶחָת אֲחֻזָּה

(28 יומא פו, ב. 29) תהלים קמז, ה. 30) ישע'י מ, כח. 31) ראה יחזקאל טז, ז. פירוש הראב"ע בהעלותך יו"ד, לו. 32) חזקוני בחוקתי כו, ח.

ביאור בדרך אפשר

1 בחברתה וכל אחת באה ויורדת מוזו שלפניה. ולמשל, ספירת הבינה באה
 2 ומשתלשלת מספירת החכמה וכן הלאה הנה בְּחִינָה תַּחְתּוֹנָה
 3 נִקְרָאת ונחשבת חֶלֶק עֲשִׂירֵי אחד מעשר מִהֶבְחִינָה שְׁלֹמֶעֱלָה
 4 מִמְּנָה, וְהֵינּוּ שְׁבַחֲיִנַת זְעִיר-אֲנָפִין המידות העליונות (הנקראות
 5 "פנים קטנות") שְׁנִקְרָאת מְאוֹת,
 6 הוא חֶלֶק עֲשִׂירֵי אחד מעשר
 7 מִבְּחִינַת חֻכְמָה וּבִינָה המוחין
 8 העליונים (שהמידות 'נולדות'
 9 ומשתלשלות מהם) שְׁנִקְרָאת
 10 אֲלָפִים, וּבְחִינַת חֻכְמָה וּבִינָה
 11 המוחין עצמן היא חֶלֶק עֲשִׂירֵי
 12 מִבְּחִינַת אֲרִיךְ, הרצון העליון
 13 הנקרא "אריך אנפין" חִיצוֹנִיּוֹת
 14 הַפְּתָר, הבינה התחתונה במדרגת
 15 'כתר עליון' שהיא מקור המוחין
 16 שְׁנִקְרָאת רִבּוּת, כְּמוֹ
 17 שְׁפָתוֹבִב³³ וְאֵתָה מְרַבְּבוֹת
 18 קוֹדֶשׁ והכתוב מדבר על בחינת
 19 הכתר [וְזֶהוּ עֲנֵן ב' הַפִּירוּשִׁים
 20 שְׁבַרְבְּכָה, פירוש אחד מְלִשׁוֹן
 21 רִיבּוּי למעלה מסכום ומספר מוגבל,
 22 ופירוש שני 'ויו"ד פְּעָמִים אֶלֶף
 23 עשרת אלפים שהוא מספר מוגבל. כִּי
 24 בְּחִינַת הַפְּתָר יש בה את שני
 25 הדברים הללו גם יחד, כִּי גַם
 26 חִיצוֹנִיּוֹת הַפְּתָר, שהיא הדרגה
 27 התחתונה בכתר הוא בְּאֵין-עֲרוֹף
 28 לְסֹדֵר הַשְּׁתַּלְשּׁלוֹת האור האלוקי
 29 השורה ומתגלה בכתר (וגם חיצוניות
 30 הכתר בכלל זה) נעלה מהאור האלוקי
 31 שב'סדר השתלשלות' הספירות
 32 והעולמות לאין שיעור וללא כל מקום
 33 להשוואה (ומצד זה הוא נקרא רִבּוּי
 34 מְלִשׁוֹן רִיבּוּי למעלה ממספרים
 35 מוגבלים), וּמְפַל־מְקוֹם לְהִיּוֹתוֹ
 36 שׁוֹרֵשׁ וּמְקוֹר לְנִאֲצָלִים, לספירות כפי שהן בעולם האצילות יֵשׁ לוֹ
 37 שְׂכִיחוֹת מְסוּיִמַת לְסֹדֵר הַשְּׁתַּלְשּׁלוֹת (ומצד זה היותו 'רבבה' היא
 38 במספר מוגדר של יו"ד פְּעָמִים אֶלֶף, עשרת אלפים).
 39 וְעַל-פִּי־זֶה מוֹכֵן אֵיךְ שֶׁנֶּף לְשׁוֹן מְסַפֵּר עַל תְּבוּנָה, למרות
 40 שענין ההבנה והמוחין הוא לא מושג שנמדד במספרים כִּי לאמתו של דבר
 41 היחס בין הספירות עצמן וכן היחס בין המוחין והכתר כן כולל השוואה
 42 מסוימת שבאה לידי ביטוי במספרים, ולכן חֻכְמָה וּבִינָה דְאֲצִילוֹת הֵם

ביאור בדרך אפשר

43 עֲשָׂרָה פְּעָמִים כְּמוֹ היינו פי עשר לגבי הַחֻכְמָה שְׁבַמְדוֹת שהיא
 44 רק אחד מעשר מהמוחין כפי שהם מצד עצמם, וְחֶלֶק עֲשִׂירֵי והמוחין
 45 עצמם הם רק אחד מעשר מִחֻכְמָה דְאֲרִיךְ החכמה כפי שהיא בכתר
 46 (שבנפש האדם הוא ענין הרצון שלמעלה מהשכל). וְעַל זֶה נֶאֱמַר
 47 לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מְסַפֵּר, דְקָאֵי
 48 שהכוונה על בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת
 49 הַפְּתָר, בְּחִינָה תַּחְתּוֹנָה
 50 שְׁבַמְאֲצִיל (בִּינָה שְׁבַמְאֲצִיל),
 51 בְּחִינַת עֲתִיק, כמבואר בקבלה
 52 וחסידות שבחינת 'כתר עליון' נחלקת
 53 לשניים - "עתיק יומין" שהוא פנימיות
 54 הכתר (מקביל לכוח התענוג שבנפש
 55 האדם) ו"אריך אנפין" שהוא חיצוניות
 56 הכתר (מקביל לכוח הרצון שבנפש
 57 האדם), ו"עתיק" הוא שְׁנַעֲתַק
 58 וְנִבְדַּל לְגַמְרֵי מְסַדֵּר
 59 הַשְּׁתַּלְשּׁלוֹת, ללא כל קשר ויחס
 60 לאור האלוקי כפי שהוא יורד ב'סדר
 61 השתלשלות' הדרגתי ומוגדר וְהוּא
 62 בחינת "עתיק" בְּלִי מְסַפֵּר כָּלֵל,
 63 וְהֵינּוּ שְׂאֵין-עֲרוֹף לְהַמְאֲצִיל
 64 עִם הַנְּאֲצֵל כָּלֵל עַד שִׁהְיָה
 65 חֶלֶק מִמְּנָה, ו"עתיק", פנימיות
 66 הכתר, הוא בחינה כזו בכתר, שאמנם
 67 נחשב מקור ושורש לאורות של עולם
 68 האצילות, הנאצלים, ולכן הוא נקרא
 69 "מאציל", אבל אין ערוך בין המאציל
 70 לנאצל ואין ביניהם כל יחס והשוואה.
 71 ובעוד שלגבי החכמה שב"אריך
 72 אנפין", חיצוניות הכתר, הרי החכמה
 73 דאצילות היא אחד מעשר, הרי לגבי
 74 "עתיק", פנימיות הכתר, אין לה כל
 75 יחס והשוואה עד כדי כך שְׂגַם
 76 חֻכְמָה וּבִינָה דְאֲצִילוֹת אֵינָן
 77 אֶפִּילוֹ פְּעָרָף אֶחָד לְגַבֵּי אֶלֶף
 78 אֲלָפִים וְרַבּוּא רִבּוּא, כי גם אחד לגבי מספר עצום עדיין יש לו ערך
 79 ויחס כלשהו שהרי גם מספר גדול מאד הוא סוף סוף מספר מוגבל ומוגדר
 80 אבל דבר מוגדר לעומת דבר לא מוגדר ("גבול" לעומת "בלי גבול") אין לו
 81 כל יחס וערך וְעַל זֶה עַל כֹּה־סוּג שֶׁל לַמַּעֲלָה מֵהַגְּדֵרָה וְהַגְּבֵלָה נֶאֱמַר
 82 ב'פּתח אליהו' אֲנִתָּה הוּא חַד וְלֹא בְּחוּשְׁבֵן³⁴ אתה הוא אחד ולא
 83 אחד בחשבון, היינו לא 'אחד המנין' שיש אחריו שניים ושלושה וכו' אלא
 84 אחד ויחיד למעלה מכל מספר וחשבון.

בְּחוּשְׁבֵן³⁴.

(33) ברכה לג, ב. וראה גם לקו"ת ר"פ ברכה. סה"מ תרמ"ג ע' כו. פר"ת ע' קעז. (34) תקו"ז בהקדמה (זי, א). וראה תו"א וירא יד, א.

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְהֶעֱנִין בְּעִבּוּדַת הָאָדָם, המשמעות של התעלות מגדרים והגבלות,
 2 למעלה ממספר וחשבון, בעבודת ה' הרוחנית של האדם, היא דְּהִנְיָה לַשׁ
 3 עֲבוּדָה רוחנית שְׁהִיא בְּכַחֲנִית יְחִידוֹת עֲשִׂירִיּוֹת וּמֵאוֹת, וְעַד
 4 לְאֲלָפִים, שְׁהִיא עֲנִין הַתּוֹרָה, שִׁירָה וְנִתְלַבְּשָׁה בְּאוֹפֵן שִׁישׁ בַּה
 5 הַגְּבֻלוֹת וְהַגְּדוּרוֹת וּמִסְפָּרִים כְּמֵאֲמַר
 6 רְבוּתֵינוּ ז'ל³⁵ אֲלָפִים שָׁנָה
 7 קְדָמָה תּוֹרָה לְעוֹלָם הֵינּוּ
 8 שְׁקִימָה וְהַמְעֵלָה שֶׁל הַתּוֹרָה בִּיחַס
 9 לְעוֹלָם בָּאָה לִידֵי בִיטוּי בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ
 10 ז"ל בְּמִסְפָּר מִסּוּיִים, "אֲלָפִים שְׁנָה"
 11 (וְכִמּוֹ שְׁנֵתְפָאָר בְּמֵאֲמַר
 12 שְׁלִפְנֵי-זָה³⁶ דִּיבּוּר-הַמִּתְחִיל
 13 "וְלִקְחָתֶם לָכֶם בְּיוֹם בְּיוֹם הַרְאִשׁוֹן פְּרִי
 14 עֵץ הָדָר וְכוּ'" שְׁנֵאמַר בְּיוֹם ב' דַּחַג
 15 הַסּוּכוֹת שְׁנָה זו, (תִּשְׁכַּח³⁷), וְעַד
 16 לְרִבְכָּה, שְׁהִיא עֲנִין עֲבוּדַת
 17 הַתְּשׁוּבָה שְׁהִיא עֲבוּדָה נְעִלִית שֶׁל
 18 הַתְּקָרְבוֹת הָאָדָם לְאִלוֹקוֹת שֶׁנִּחְשַׁבְתָּ
 19 לְרִבְכָּה.
 20 וְהִנֵּה כְּתִיב³⁷ אַתְּ זֶה לְעוֹמֵת
 21 זֶה הַטּוֹב לְעוֹמֵת הָרַע וְהָרַע לְעוֹמֵת
 22 הַטּוֹב עֲשֵׂה הָאֱלֹקִים, וְהֵינּוּ
 23 כְּדֵי שְׁיֻכַּל לְהִיּוֹת עֲנִין
 24 הַבְּחִירָה וְהָאָדָם יֻכַּל לְבַחֵר בֵּין
 25 טוֹב לְרַע בְּבַחֲרֵה חוֹפְשִׁית, כְּמוֹ
 26 שְׁכָתוּב³⁸ רָאֵה נְתַתִּי לְפָנֶיךָ
 27 וְגו' אֵת הַטּוֹב וְאֵת הַיָּפֶךְ הַטּוֹב
 28 וּבְחִרְתָּ בְּחִיִּים, וְלִכְּן גַּם
 29 ב'לְעֹמֵת-זֶה' בְּרַע שֶׁלְעוֹמֵת הַטּוֹב
 30 וּמִתְנַגֵּד לוֹ יִשְׁנוּ עֲנִין הַחֲטָא
 31 בְּכִמָּה אֹפְנִים וּבְדִרְגוֹת שׁוֹנוֹת, לְעוֹמֵת
 32 וּבְמִקְבָּל לִכְךָ שֶׁבְּעוּדַת ה' בְּצַד הַטּוֹב
 33 וְהַרְצוּי יֵשׁ כִּמָּה אֹפְנִים וְדִרְגוֹת שׁוֹנוֹת,
 34 יִשְׁנו חֲטָא כְּפִי שְׁהִיא בְּמַחְשָׁבָה
 35 דִּיבּוּר וּמַעֲשֵׂה, וְיִשׁ חֲטָא
 36 שֶׁנַּעֲשָׂה בְּאַמְצוּעוֹת כּוֹחוֹת יוֹתֵר פְּנִימִיִּים
 37 וְעַמּוּקִים בְּנַפְשׁ הָאָדָם וְהֵם כְּפִי
 38 שְׁנַעֲשֵׂה מוֹשְׁקַע בְּזָה לֹא רַק
 39 בְּלְבוּשֵׁים הַחִיצוֹנִיִּים שֶׁל מַחֲשָׁבָה, דִּיבּוּר וּמַעֲשֵׂה אֵלָּא שְׁקוּע בּוֹה גַּם מִצַּד
 40 הַמְּדוּת, וְגַם מִצַּד הַשְּׁכָל, שֶׁהֵם כּוֹחוֹת יוֹתֵר פְּנִימִיִּים וְאֲפִילוּ גַּם
 41 מִצַּד הַרְצוֹן חֲסִי-וְשָׁלוֹם שְׁכוֹת הַרְצוֹן הוּא כּוֹחַ כְּלָלִי וְנַעֲלָה עוֹד יוֹתֵר

מכוחות השכל והמידות, אָבַל עֲרִיין אֵין זֶה בְּאוֹפֵן שְׁעֲצָם הַנֶּפֶשׁ
 מוֹשְׁקַע בְּזָה כִּי רַק כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ שְׁקוּעִים בְּעִבּוּרוֹת אֵךְ לֹא עֲצָם הַנֶּפֶשׁ
 שֶׁנִּשְׁאַרָה לְמַעֲלָה מִזֶּה וְלֹא נִפְגְּמָה בְּעִבּוּרוֹת. אֵךְ לְפַעְעִים יֻכַּל לְהִיּוֹת
 מִצַּב רוחני ירוד עד כדי כך שְׁפּוֹגֵם גַּם בְּעֲצָם נִפְשׁוֹ לְהַמְשִׁיךְ
 אוֹתָהּ בְּקְלִיפוֹת כּוּ', לְגִירוֹ אֵת
 עֲצָם הַנֶּפֶשׁ לְהִיּוֹת שְׁקוּעָה בְּכוֹחוֹת
 הַטּוֹמָאָה (הַנְּקָרָאִים 'קְלִיפוֹת' כִּי הֵם
 מְכֻסִּים עַל הַקְּדוּשָׁה, כְּשֶׁם שֶׁהַקְּלִיפָה
 מְכַסֶּה עַל הַפְּרִי) וְהֵינּוּ עַל-יְדֵי
 עִבּוּרוֹת הַחֲמוּרוֹת שְׁהֵם בְּכָרַת
 וּמִיתַת בֵּית-דִּין, כְּמוֹבֵא לְעֵיל
 שֶׁעִבּוּרוֹת אֵלוֹ גּוֹרְמוֹת לְפִירוֹד וּנְיָחוּק
 שֶׁל הַנִּשְׁמָה מֵאִלוֹקוֹת, כִּיּוֹן שְׁהֵם
 עִבּוּרוֹת חֲמוּרוֹת בְּמִיּוֹחַד לְמַעֲלָה
 מִבְּחִינַת חֲשָׁבוֹן, וְהוּא עֲנִין
 כְּלִי מִסְפָּר ד'לְעוֹמֵת-זֶה'
 הַמְּקַבֵּל לְעִנֵּין 'כְּלִי מִסְפָּר' בְּצַד הַטּוֹב,
 בְּעוּדַת ה' הַחִיּוּבִית. וְעִנֵּין זֶה פָּגַם
 בְּעֲצָם הַנֶּפֶשׁ שֶׁגּוֹרֵם לְנִיתּוּק מֵאִלוֹקוֹת
 אִי-אֲפֹשֶׁר לְתַקֵּן עַל-יְדֵי
 עֲבוּדַת הַתְּשׁוּבָה דְּכָל הַשָּׁנָה,
 שְׁהִיא בְּכַחֲנִית רִבְכָּה, מִסְפָּר
 גָּדוֹל וְחֲשׁוּב, כִּיּוֹן שְׁהִיא עֲבוּדָה נְעִלִית,
 מֵאַחַר שְׁזָהוּ בְּגִדְרֵי מִסְפָּר עֲדִין
 וְסוּף סוּף מְדוּבָר בְּעוּדָה מוּגֵדֶרֶת
 וּמוֹגַבְלָת.
 אֵךְ עַל זֶה לְתִיקוֹן הַנֶּפֶשׁ מִתּוֹךְ מִצַּב
 חֲמוּר כֹּל כְּךָ וְהַתְּקָרְבוֹתָה לְאִלוֹקוֹת
 מִחֲדָשׁ יִשְׁנוּ עֲנִין הַתְּשׁוּבָה
 דְּיוֹם הַכְּפּוּרִים, שְׁהִיא עֲבוּדָה
 נְעִלִית הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵעִנֵּין הַתְּשׁוּבָה שֶׁל
 כֹּל הַשָּׁנָה (כְּמַעֲלַת תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה עַל
 תְּשׁוּבָה מִירָאָה, כְּמוֹבֵאוֹר לְעֵיל) וְעַד
 לְהַכְּפָרָה מִצַּד עֵיצוּמוֹ שֶׁל
 יוֹם³⁹, שְׁאֵינָה תְּלוּיָה בְּעִבּוּדַת
 הָאָדָם. וְהֵעֱנִין בְּזָה, דְּהִנְיָה
 יְדוּע⁴⁰ בְּקַבְלָה וְחִסְדוֹת שְׁבִיּוּם
 הַכְּפּוּרִים מְתַעֲלָה בְּחִינַת
 הַמְּלָכוּת לְבְּחִינַת בִּינָה, שְׁבָה בְּסִפּוּר הַבִּינָה הִיא הַתְּגַלּוּת
 עֵתִיק⁴¹, וְכִיּוֹן שְׁלִתְבוּנָתוֹ
 בִּינָה שְׁבַמְאָצִיל, בְּחִינַת עֵתִיק) אֵין מִסְפָּר, וְנִמְצָא שְׁבִיּוּם

(35) ראה מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"ח, ב. תנחומא וישב ד. וש"נ. זח"ב מט, א. 36) ד"ה ולקחתם לכם דיום ב' דחג הסוכות פ"ד (תורת מנחם - התוועדויות חלק מח ע' 84). 37) קהלת ז, יד. 38) נצבים ל, טו. שם, יט. 39) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"א ה"ג-ד. 40) ראה פ"ח שער יוה"כ פ"ה. אוה"ת אחרי ע' פט ואילך. ובכ"מ. 41) ראה זח"ג קעח, ב. תו"א לך יא, סע"ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הכיפורים יש התגלות של בחינה באלוקות שלמעלה ממספר **אָזִי נְמַשְׁכֶּת**
 2 **הַכַּפָּרָה לְתַקֵּן גַּם אֶת הָעֲנִינִים דְּלְעֹמֶת־זֶה** העניינים הבלתי
 3 רצויים שֶׁהֵם בְּכַחֲנֵית בְּלִי מְסַפֵּר שהם, כאמור, תוצאה של עבירות
 4 חמורות במיוחד שפוגמות בעצם הנפש.
 5 (ה) וְזֶהוּ גַם מֵה שֶׁבִּתְפִלַּת
 6 נְעִילָה (שהיא הַסִּיּוּם וְחֹתֶם)
 7 דְּיִוֵּם הַכַּפּוּרִים, שְׁהִיא
 8 הַתְּפִלָּה הַחֲמִישִׁית של יום זה,
 9 הבאה לאחר תפילות ערבית, שחרית,
 10 מוסף ומנחה שְׁאָזוּ בעת תפילת
 11 נְעִילָה, הַתְּפִלָּה הַחֲמִישִׁית, הוּא
 12 גִּילּוּי בְּחִינַת הַחֲמִישִׁית
 13 לַפְּרָעָה, כִּפִּי שְׁהִיא בצד הקדושה
 14 דְּתַמָּן אֲתַפְרִיעֵנו כָּל נְהוּרֵינִי⁴²,
 15 שֶׁשֶׁם נִפְרְעוּ (נתגלו) כל האורות, היא
 16 בְּחִינַת עֲתִיק, שהיא בחינת
 17 פְּנִימִיּוֹת הַכֹּתֵר שלמעלה מכל הגבלה
 18 ומספר, כמבואר לעיל, ובתפילה זו,
 19 תפילת נְעִילָה, אומרים אֲתָה
 20 נוֹתֵן יָד לַפּוֹשְׁעִים וַיִּמְיֶנָּה
 21 פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים, כִּפִּי
 22 שְׁמִבְּאָר בְּמֵאמְרֵי⁴³ הַנוֹכַח של
 23 הַרְבֵּי מֵהַר"ש, שְׁזָהוּ כְּמוֹ יָד
 24 הַגְּשָׁמִית שְׁצוּרָה תְּשַׁמְּשֵׁה
 25 בְּדֶרֶךְ כֻּלָּ אֵינּוּ אֶלָּא לְקַבֵּל אוֹ
 26 לִיתֵן כָּל דָּבָר, וְלֹא הִנֵּה צְרִיף
 27 שֶׁתְּהִיָּה אַרְוֶכָה כָּל כֶּף, כִּפִּי
 28 שֶׁנִּבְרָא בְּפִעוּל, וּמֵה שֶׁנִּבְרָא
 29 בְּכֹל זֹאת אַרְוֶכָה יוֹתֵר מֵהַכֹּחַ כִּד
 30 לְקַבֵּל אוֹ לַתֵּת דְּבָרִים הֵרִי זֶה כְּדִי
 31 לַפּוֹשְׁטָה לְמַרְחֵק גְּדוֹל יוֹתֵר בְּעֵת
 32 שֶׁהוּא צְרִיף, כְּמוֹ אִם יִפּוֹל
 33 אָדָם בְּתַחֲתִית הַבּוֹר וַיִּרְצָה
 34 אָדָם אַחֵר לְהִגְבִּיחוֹ מִשָּׁם, לֹא
 35 יִשְׁיַגְנוּ אֶלָּא רַק בְּאֲשֶׁר
 36 יִפְשׁוּט אֶת יָדוֹ לְמַרְחֵק יוֹתֵר מֵמֵה
 37 שֶׁנִּחְזָק רַק כְּדִי לְקַבֵּל אוֹ לַתֵּת דְּבָרִים
 38 כּוּי. וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה לְמַעְלָה,
 39 שְׁמַדַּת הַחֶסֶד הַאֲלוּקִית הַעֲלִיּוּנָה
 40 נִקְרָאת בְּשֵׁם יָד סֶתֶם, שֶׁהוּא
 41 עֲנֵן חֶסֶד הַמּוֹגְבֵּל כּוּי, אֶבֶל
 42 חֶסֶד דְּעֲתִיק שֶׁלְּמַעְלָה מֵהַסְּפִירוֹת

שהאור והשפע שלהן מדור ומוגבל נקרא יד פשוטה להורות על תוספת
 ותגבורת השפעה, ועל זה נאמר מינה פשוטה לקבל שבים
 (וכפי שמבאר במאמר⁴³ הנוכח של הרבי מהר"ש שענין מינה
 פשוטה הוא למעלה מכל ארבע הידות שזכרו בתורה לגבי
 ה"יד" של הקדוש ברוך הוא, כביכול,
 יד הגדולה, יד החזקה, יד
 הרמה וזרוע הנטויה⁴⁴ ודווקא
 היד ה"פשוטה" לאורך יותר מהרגיל,
 היא ענין שלמעלה מכל מדירה
 והגבלה), וענינה של "יד" זו הוא
 שמתפשטת למרחק ויורדת
 למטה ביותר כדי לקבל גם
 את היושב בתחתית הבור,
 דהינו גם מי שנטבע בשאול
 הנחות והעמוק ביותר (וכנ"ל שגם
 עצם נפשו נשקע בקליפות
 כו') שאין שם חשבון⁴⁵
 ולהוציא ולהעלות גם אותו. וכל זה
 כל הטעם לכך שהתגלות ופועלת "יד"
 זו היא דווקא ביום הכיפורים הוא
 מפני שביום הכיפורים נמשך
 ומתגלה בחינת עתיק, בחינת
 לתבונתו אין מספר, שלמעלה
 מהאורות האלוקים המוגבלים
 ב"מספר" ולכן נעשית הכפרה
 גם על העניינים דלעומת-זה
 שהם בכחינת בלי מספר,
 כנ"ל.
 ו) וכן יוכן גם גודל
 השמחה דחג הסוכות, שהיא
 שמחה יתירה ומיוחדת, כמבואר
 בתחילת המאמר, שהשמחה היא
 מצד שלימות הכפרה דיום
 הכיפורים, שאז מתכפרים גם
 העניינים שאינם יכולים
 (1) וכן גם גודל השמחה דחג הסוכות, שהשמחה היא מצד שלימות
 הכפרה דיום הכיפורים, שאז מתכפרים גם העניינים שאינם יכולים

(42) ראה זח"א רי, א. וראה לקו"ת שבעה ערה 44. 43) סה"מ תרכ"ו ע' רסא. (44) ראה לקו"ת שה"ש ו, ד. (45) ראה קהלת ט, יו"ד.

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 **לְהִתְכַפֵּר עַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה דְכָל הַשָּׁנָה, כַּנִּל וְלֵאחֵר תְּשׁוּבָה כֹּל**
 2 **כֹּךְ נַעֲלִית, בָּאָה שְׂמַחָה כֹּל כֹּךְ נַעֲלִית.**
 3 **וְהוֹלֵךְ וּמְבַאֵר אֶת הַקֶּשֶׁר בֵּין שְׂמַחַת חַג הַסּוּכוֹת לַעֲבוּדַת הַתְּשׁוּבָה בְּיוֹם**
 4 **הַכִּיפּוּרִים:**
 5 **וְהַעֲנִין בְּיָהּ⁴⁶, דְּהִנֵּה, כְּלָלוֹת**
 6 **הַשְּׂמֵחָה דְחַג הַסּוּכוֹת הִיא**
 7 **מִצַּד הַקְּרוֹב בֵּין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא**
 8 **וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלֹאֲחָרֵי הָרְחוּק**
 9 **שְׁהִיָּה בְּיַנְיָהם קוֹדֵם לָכֵן, וְכִידּוּעַ**
 10 **שְׁפֹאֲשֵׁר הַקְּרוֹב בֵּין בְּנֵי אָדָם,**
 11 **לְמִשְׁל, בָּא לְאֲחָרֵי הָרְחוּק, אָזִי**
 12 **הַשְּׂמֵחָה בְּקִירוֹב שְׂלֵאחֵר הָרְחוּק**
 13 **הִיא גְּדוּלָּה בְּיֹתֵר, הִרְבָּה**
 14 **יֹתֵר מֵאֲשֶׁר קִירוֹב שְׂלֵא אָדָם**
 15 **לוֹ רִיחֹק, וְכִמּוֹ בְּשִׂמְחַת**
 16 **נִישׁוּאִין שְׁהִיא שְׂמַחָה גְּדוּלָּה**
 17 **בְּמִיּוּדָה, כִּיּוּן שְׁהִיא בְּאוֹפֵן שֶׁל**
 18 **קְרוֹב שְׁלֹאֲחָרֵי הָרְחוּק, דְּהִנֵּה**
 19 **הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה מִצַּד שְׂרָשָׁם**
 20 **הַשּׁוֹרֵשׁ וְהַמְקוּר שֶׁל הַנְּשׂוּמוֹת שֶׁלֵּהֶם**
 21 **הֵם מְשַׁרְשׁ אֶחָד מִשׁוֹתָף, וְכִפִּי**
 22 **שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְיִל⁴⁷**
 23 **אַרְבָּעִים יוֹם קוֹדֵם יִצִּירַת**
 24 **הַיֶּלֶד, בֵּת קוֹל יוֹצֵאת**
 25 **וְאוֹמְרַת בֵּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי,**
 26 **וְכִכֵּר אִז נִקְבַע לְמַעֲלָה שְׁחַתָּן וְכֵלָה**
 27 **אֵלֶּה יִנְשְׂאוּ זֶה לָלוֹ בְּבֹאָה הַעַת וְהִינֵנו**
 28 **לְפִי שְׁהֵם מְשַׁרְשׁ אֶחָד. אָף**
 29 **אַחֲר־כֵּן מִתְרַחֲקִים הָאִישׁ**
 30 **וְהַאִשָּׁה זֶה מִזֵּו, שְׁכָל אֶחָד**
 31 **מֵהֶם נוֹלֵד וְגֵדֵל אֶצֶל הוֹרֵיו,**
 32 **כֹּל אֶחָד בְּמִקְוָמוֹ כּוֹי כֹּךְ**
 33 **שְׁלִמְעֵשָׁה הֵם רְחוּקִים זֶה מִזֵּו. וְלָכֵן,**
 34 **בְּגַלֵּל שְׁהִיָּה זְמַן שְׁבוּ הִיוּ רְחוּקִים הִיוּ**
 35 **כַּאֲשֶׁר חוֹזְרִים וּמִתְקַרְבִּים זֶה**
 36 **לָזוּ בְּעַת הַנִּישׁוּאִין, אָזִי**
 37 **הַשְּׂמֵחָה הִיא גְּדוּלָּה בְּיֹתֵר**
 38 **וְכַמּוֹר שְׂמַחַת הַקִּירוֹב שְׁקוֹדֵם לוֹ**
 39 **רִיחֹק, גְּדוּלָּה מִשְׂמַחַת קִירוֹב שְׂלֵא**
 40 **קוֹדֵם לוֹ רִיחֹק.**
 41 **וּמִזֵּה מוֹיָבָן גַּם בְּנוֹגַע לְגוֹדֵל הַשְּׂמֵחָה דְחַג הַסּוּכוֹת, שְׁהִיא**
 42 **שְׂמַחָה גְּדוּלָּה בְּמִיּוּדָה מִצַּד הַכִּפְּרָה דְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, שְׁכִיּוּן שְׁהִיוּ**
 43 **קְרוֹב שְׁלֹאֲחָרֵי הָרְחוּק, שְׁהִיוּ כֹּל עֵינֵן הַכִּפְּרָה שֶׁל יוֹם הַכִּיפּוּרִים בֹּא**

(46) בהבא לקמן - ראה המשך וככה תרל"ז פצ"ז. (47) סוטה ב, א. (48) ע"פ לשון חז"ל - הובא בסדר רב עמרם קודם ברכו לשחרית.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 יחוד נפלא שאין יחוד פמוהו כו' (פמבואר בתניא⁵² לגבי
 2 גודל מעלת לימוד התורה שבאמצעותו האדם הולמד מתחבר ומתאחד עם
 3 חכמתו ורצונו של הקדוש-ברוך-הוא ביחוד נפלא), ועל-אחת-פמה-
 4 וכמה בנוגע להיחוד דנשמות ישראל בעצמותו תברך
 5 שהוא באופן נעלה יותר שהוא
 6 בוודאי יחוד נעלה ומופלא מאד. ומכל
 7 זה מובן עד כמה הקירוב בין הקדוש-
 8 ברוך-הוא ונשמות ישראל הוא קירוב
 9 גדול ועצום, עד לאחדות ממש.
 10 ולאחר תכלית הקירוב הנ"ל,
 11 הגה על-ידי החטא כו' נעשה
 12 רחוק גדול ביותר, שנופל
 13 האדם בג' קליפות הטמאות
 14 כו', מן הקצה אל הקצה
 15 כמבואר בתורת הסוד ומובא בחסידות
 16 שבקליפות עצמן יש רדגות שונות, יש
 17 קליפת נוגה (מלשון אור) שמעורב בה
 18 טוב ורע, ויש שלוש קליפות טמאות
 19 לגמרי שאין בהם טוב כלל שזהו
 20 תכלית הרחוק כן שהמעבר
 21 מהקירוב אל הריחוק הוא מאד קיצוני,
 22 מתכלית הקירוב לתכלית הריחוק.
 23 ולכן דווקא בגלל שהריחוק גדול
 24 וקיצוני כל כך, הרי פאשר לאחרי
 25 הרחוק חוזרים ומתקרבים זה
 26 לזה, אזי השמחה שנוצרת
 27 בעקבות הקירוב היא השמחה הכי
 28 גדולה.
 29 וזהו פללות ענין התוכן הכללי
 30 של השמחה דחג הסוכות על
 31 ההתקרבות של בני ישראל עם הקדוש-
 32 ברוך-הוא שבאה לאחרי
 33 שלימות התשובה דיום
 34 הפפורים שהיא תשובה ברורה
 35 נעלית ביותר באופן שזדונות
 36 נעשו לו כזכיות (פנ"ל), שהיא
 37 תשובה מאובחנה דהינו שגם
 38 פאשר היה רחוק הכי גדול
 39 בין הקדוש-ברוך-הוא לאדם, לא רק
 40 הרחוק שעל-ידי שגגות,
 41 עבירות בשוגג שהם מהתגברות
 42 נפש הבהמית שמנוגה⁵³, הנפש הבהמית של בני ישראל היא מקליפת
 43 נוגה שיש בה תעובת טוב-רע ומבואר בחסידות שכאשר אדם עובר עבירה

1 הקרוב דחתי וכלה אינו אלא ששניהם משרש אחד כך שאכן
 2 יש ביניהם דבר משותף שגורם קירוב ביניהם, אבל סוף סוף הם שני דברים
 3 שונים זה מזה. אבל הקרוב דנשמות ישראל עם הקב"ה, הוא
 4 לא קירוב של שני דברים שונים ונבדלים אלא הינו שהם נשמות ישראל
 5 מושרשים בעצמותו תברך
 6 באופן שהם דבר אחד עם
 7 עצמותו תברך היינו קירוב עד
 8 להתאחדות מוחלטת. דהנה
 9 פתיב⁴⁹ עם המלך במלאכתו
 10 ישבו שם, ואמרו רבותינו
 11 ז"ל⁵⁰ על פסוק זה שיש לפרש אותו
 12 במשמעות שהיו מי שסיעו, כביכול,
 13 לקדוש-ברוך-הוא במלאכת בריאת
 14 העולם במי נמלך הקדוש ברוך הוא
 15 בבריאת העולם בנשמותיהם של
 16 צדיקים, ומכאן יש ללמוד שנשמות
 17 ישראל (נשמותיהם של צדיקים) הם
 18 דבר אחד ממש עם הקדוש ברוך הוא,
 19 וראיה נוספת לדבר וב'תנא דבי
 20 אליהו⁵¹ איתא, יש, מובא שני
 21 דברים קדמו לעולם, ומציאותם
 22 היתה קיימת ברוחניות לפני בריאת
 23 העולם תורה וישראל, ואיני
 24 יודע איזה מהם קדם, מבין
 25 השניים הללו עצמם, תורה וישראל, מי
 26 קדם למי אומר אני ישראל
 27 קדמו, שנאמר בתורה צו את
 28 בני ישראל, דבר אל בני
 29 ישראל, ומוה מוכח שמציאותם של
 30 בני ישראל קדמה למציאות התורה
 31 והיינו שישנה תחילה
 32 המציאות של בני ישראל
 33 שאליהם נאמרו אחר כך צווי
 34 התורה, אבל היה מצב שבו בני
 35 ישראל היו קיימים לפני שהתורה היתה
 36 קיימת והיינו מכאן יש ללמוד
 37 שנשמות ישראל מושרשים
 38 בעצמותו תברך ונמצאות בו
 39 והוא השרש לקיומם, כביכול,
 40 באופן נעלה יותר מאשר
 41 התורה מושרשת בו, והרי יחוד
 42 ההתאחדות של התורה בעצמותו הוא יחוד נעלה מאד כמו יחוד
 43 השכל הרעיון השכלי והמשפיל האדם הולמד ומבין את הרעיון שהוא

(49 דברי הימים ד, כג. 50) ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג. 51) רבה - פי"ד. וראה סה"מ תרצ"ב ע' רה. וש"נ. 52) פ"ה. 53) תניא אגה"ק סוסכ"ח.

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה

ביאור בדרך אפשר

- 1 בשוגג, זה אמנם נעשה ללא כוונת זדון, אבל הדבר נובע מהתגברות של הנפש
2 הבהמית, ולכן גם חטא בשוגג נחשב חטא וצריך כפרה, ועדיין זהו חטא בשוגג
3 שאינו גורם ריחוק חמור כל-כך אבל מעלת התשובה בדרגה נעלית יותר,
4 תשובה מאהבה שהיא מעלת התשובה דיום הכיפורים, היא שגם כאשר
5 הריחוק אינו רק בגלל שגגות אָלָא
6 גם הַרְחוק שְׁעַל-יְדֵי זְדוּנוֹת, 1
7 שְׁהֵם מִגַּ' קְלִיפוֹת הַטְּמָאוֹת 2
8 לְגַמְרִי, כמבואר לעיל הַגְּהָה בוכוח
9 התשובה הנעלית של יום הכיפורים
10 לא זו בְּלִבְד שְׁמַתְבַּטְּלִים 4
11 הַזְדוּנוֹת, וכאילו לא חטא
12 מלכתחילה, אָלָא יִתִּירָה מִזֶּה, 6
13 שְׁהֵם הַחֲטָאִים שֶׁנֶּעֱשׂוּ בַדּוּרָן עֲצָמָם
14 נְהַפְכִים לְזִכְיֹת, וְהִינוּ שְׁלֵא 8
15 זו בְּלִבְד שְׁאִינָם מִנְּגִידִים כּוֹ', 15
16 לקדושה ואינם מונעים מהארם
17 להתקרב לאלוקות, אָלָא אֲדַרְבָּה, 17
18 שְׁעַל-יְדֵם נַעֲשֶׂה תוֹסֶפֶת אור
19 דְתוֹרָה וּמִצְוֹת, שֶׁהִי הפכו
20 לזכויות וְעַל-יְדֵי-זֶה נִיתוּסָף לוֹ
21 סִיּוֹעַ בְּעִבּוֹדַת ה' והוא מתקרב
22 לאלוקות יותר בקלות ובדרגה יותר
23 נעלית.
24 וְזֶהוּ גַם מֵה שְׁנִתְבָּאָר לְעִיל
25 (סֵעִיף ב) שְׁסַכְךָ הַסּוֹפָה
26 שְׁבִדּוּגְמַת עֲנִי הַכְּבוֹד נִמְשָׁף
27 ברוחניות מַעֲנֵן הַקְּטוֹרֶת דְיֹום
28 הַכְּפּוּרִים, פִּדְוֵעַ⁵⁴ בתורת
29 החסידות שְׁעֲנִין י"א סִמְמַנִּי
30 הַקְּטֹרֶת הוּא כְּדִי לְהַפּוֹף אֶת
31 הִי"א אַרְוּרִים האמורים בתורה על
32 עוברי עבירה לְכַרּוֹף, שהוא ברומה
33 להפיכת זדונות לזכויות וְעֲנִין זֶה
34 שֶׁנֶּפֶעַל בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים בכוח עבודת
35 התשובה המיוחדת ליום זה נִמְשָׁף
36 בְּגִילּוֹי בְּחַג הַסּוֹפּוֹת, שְׁזֶהוּ
37 עֲנִין בְּפֶסַח לְיוֹם חַגִּינוּ, כִּנ"ל
38 היינו שהדברים שהיו ביום הכיפורים
39 "בכסה" באים לידי גילוי בחג הסוכות.
40 ז) אָמְנָם הַהִמְשָׁכָה של ענייני יום הכיפורים שְׁעַל-יְדֵי סִכְךָ
41 הַסּוֹפָה הִיא בְּכַחֲנִית מְקִיף עֲדִין, היינו שהיא נמשכת אבל ההשפעה
42 שלה היא ברומה לדבר שנשאר 'מקיף' מלמעלה ומבחוץ, וְכַדִּי שְׁתִּהִיָּה
- ביאור בדרך אפשר
43 הַהִמְשָׁכָה בְּפִנְיֵמִיּוֹת ותחדור בתוך האדם ותשפיע על כוחות הנפש שלו
44 באופן פנימי הִרִי זֶה עַל-יְדֵי וּשְׁאִבְתֶּם מִים⁵⁵ ועל ידי שאיבת נישוך
45 המים מביאים את ה'מקיף' בפנימיות, כפי שהולך ומבאר.
46 וְהַעֲנִין בְּזֶה, דְהִנֵּה מִים אֵין לָהֶם גְּוֹן צבע מיוחד, וְעַם כָּל זֶה
47 הִרִי הֵם מְקַבְּלִים אֶת כָּל
48 הַגְּוִנִים ולמעשה מים יכולים להיות
49 בכל הצבעים, וְהִינוּ שְׁכַאֲשֶׁר
50 נוֹתְנִים אֶת הַמִּים בְּכָלִים
51 פְּעִלֵי גְוִנִים שׁוֹנִים, הִרִי הֵם
52 מְצַטְרִיִּים כְּפִי גוֹן הַכָּלִים,
53 וצבע המים הופך להיות כצבע הכלי
54 שבו הם נותנים שְׁזֶהוּ מִצַּד
55 הַפְּשִׁיטוֹת אי-ההגדרה שְׁבִהֶם
56 שְׁנִמְשָׁכַת מְפִשִׁטוֹת הַעֲצָמוֹת
57 המקור של ה'פשיטות' הלא מוגדרת
58 הוא הקרוש ברוך הוא בעצמו ה'פשוט'
59 בתכלית ללא כל 'ציוור' והגדרה
60 וְעַל-דֶּרֶךְ מֵה שְׁנִתְבָּאָר
61 בַּמֶּאֱמָר הַקּוֹדֵם⁵⁶ דיבור-המתחיל
62 "ולקחתם לכם" הנזכר לעיל בְּעֲנִין
63 עֲרִבֵי נַחַל שְׁגָדְלִים בְּאַחֲוָה,
64 שְׁזֶהוּ עֲנִין טְבְּעֵי בְּעֲצָם
65 מֵהוֹתָם, עֲנִין האחרות בא לידי
66 ביטוי בארבעת המינים בכל אחד לפי
67 עניינו. ובערכות זהו הטבע שלהם
68 לגדול באחוזה, ביחד ולא כעצים
69 בודדים, ודבר זה נובע מעצם מהותם
70 וְלֹא מִצַּד אִיזוֹ מַעֲלָה שִׁיש
71 בערכות, שְׁהִרִי בניגוד לאתרוג שיש
72 בו גם טעם וגם ריח, הלולב שיש בו
73 טעם ואין בו ריח, וההרדס שיש בו ריח
74 ואין בו טעם, הרי הערכות אֵין בִּהֶם
75 לֹא טַעַם וְלֹא רִיחַ⁵⁷ אלא הדבר
76 נובע מה'פשיטות' שלהם, בדוגמת
77 ה'פשיטות' של המים שהם חסרי צבע
78 וכאמור לעיל נמשכת מ'פשיטות
79 העצמות"ו].
80 וְנִמְצָא, שְׁעֲנִין הַמִּים שְׁהֵם
81 בְּאֹפֶן שֶׁל פְּשִׁיטוֹת שְׁלֵמַעֲלָה
82 מְצִיּוּר, 'פשיטות' ללא הגדרה הוּא עַל-דֶּרֶךְ בְּחִינַת לְתַבּוּנָתוֹ אֵין
83 מְסַפֵּר, בְּחִינָה עֲלִינָה בִּלְאוֹקוֹת שְׁלֵמַעֲלָה מְגַדֵּר מְסַפֵּר והגבלה,
84 בְּחִינַת עֲתִיק שְׁמוּבְדֵלַת לְחִלוּטִין מֵהַבְּחִינּוֹת שֶׁבֵּהן האור האלוקי יורד

(54) ראה תו"א תולדות כ, סע"ב ואילך. עטרת ראש שער יוהכ"פ לו, ב ואילך. (55) ראה גם המשך וככה תרל"ז פצ"ח (קנט, א). (56) ד"ה ולקחתם לכם פ"ח (תורת מנחם - התוועדויות חלק מח ע' 88). (57) ראה ויק"ר פ"ל, יב.

שבת חול המועד סוכות, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ונמשך בצורה מוגבלת ומגודרת, שִׁמְמָנָה מבחינת "עתיק" נִמְשַׁכֶּת
 2 הַכִּפְּרָה דְיוֹם הַכַּפּוּרִים בְּאוֹפֵן שֶׁזְדוֹנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ פְּזֻכוֹת,
 3 והמשכה זו שבאה ביום הכיפורים "כנסה" באה בחג הסוכות בגלוי שִׁמְתַּגְּלָה
 4 בְּסִכְף הַסּוּכָה בְּבַחֲנֵינָת מְקִיף. וְעַל-יְדֵי שְׂאִיבַת הַמַּיִם בְּכָלִים,
 5 שמשמלת ירידה והמשכה של האור
 6 ה'פשוט' מעל כל הגדרה מ'מקיף' לתוך
 7 'כלים' פנימיים נִמְשַׁכֶּת פְּשִׁיטוֹת
 8 זו בְּבַחֲנֵינָת פְּנִימִיּוֹת.
 9 וְעַל-פִּי-זָה לפי הביאור האמור
 10 שדווקא שאיבת המים מביאה את
 11 העניינים הנעלים של יום הכיפורים
 12 לידי גילוי ולהמשכה פנימית יוֹכֵן
 13 הַטַּעַם הַפְּנִימִי עַל גּוֹדֵל
 14 הַשְּׂמֵחָה דְשִׂמְחַת בֵּית
 15 הַשְּׂוֹאֲבָה, עַד שְׂמִי שְׂלֵא רָאָה
 16 שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֲבָה לֹא רָאָה
 17 שְׂמֵחָה מִיָּמָיו, וכפי שנתבאר
 18 בתחילת המאמר זו הדגשה מיוחדת
 19 ותוספת מיוחדת על עניין השמחה בחג
 20 הסוכות בכלל שְׂזָהוּ מִצַּד
 21 הַהִמְשָׁכָה של עניני יום
 22 הכיפורים שמתגלים בחג
 23 הסוכות בענייני הסוכה
 24 ב'מקיף' שיבואו מה'מקיף'
 25 בְּפְנִימִיּוֹת. וְעַל-דֶּרֶךְ הִיתְרוֹן
 26 המיוחד של שמחת בית השואבה לגבי
 27 השמחה הכללית של חג הסוכות הוא
 28 על דרך וברוגמת גּוֹדֵל הַשְּׂמֵחָה
 29 דְשִׂמְיָנִי עֲצָרַת וְשִׂמְחַת תּוֹרָה
 30 שְׂהִיא בתוספת מיוחדת של שמחה
 31 גדולה במיוחד לְמַעְלָה גַם
 32 מִשְׂמַחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֲבָה, שְׂהָרִי
 33 שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֲבָה אמרו
 34 עליה חכמינו ז"ל במשנה שאופן
 35 השמחה הוא אשר לא היו עוֹשִׂין
 36 אוֹתָהּ בריקוד ובשירה וכו' בפועל
 37 כֹּל מִי שִׁירְצָה, אֶלֶּא רַק
 38 חֲסִידִים וְאֲנָשִׁי מַעֲשֵׂה הָיוּ
 39 מְרַקְדִין כּו',⁵⁸ וּשְׂאָר כֹּל
 40 הַעַם בָּאִים רַק לְרֵאוֹת וְלִשְׂמוֹעַ⁵⁹, והחלוקה הזו מלמדת שעם כל
 41 מעלתה הנפלאה של שמחת בית השואבה יש בה הגבלות מסוימות
 42 מֵה-שְׂאִינְ-פֶן הַשְּׂמֵחָה דְשִׂמְיָנִי עֲצָרַת וְשִׂמְחַת תּוֹרָה הִיא

דְיוֹם הַכַּפּוּרִים בְּאוֹפֵן שֶׁזְדוֹנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ פְּזֻכוֹת,
 שִׁמְתַּגְּלָה בְּסִכְף הַסּוּכָה בְּבַחֲנֵינָת מְקִיף. וְעַל-יְדֵי
 שְׂאִיבַת הַמַּיִם בְּכָלִים, נִמְשַׁכֶּת פְּשִׁיטוֹת זו
 בְּבַחֲנֵינָת פְּנִימִיּוֹת. וְעַל-פִּי-זָה יוֹכֵן הַטַּעַם עַל
 גּוֹדֵל הַשְּׂמֵחָה דְשִׂמְחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֲבָה, עַד שְׂמִי
 שְׂלֵא רָאָה שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֲבָה לֹא רָאָה שְׂמֵחָה
 מִיָּמָיו, שְׂזָהוּ מִצַּד הַהִמְשָׁכָה בְּפְנִימִיּוֹת. וְעַל-
 דֶּרֶךְ גּוֹדֵל הַשְּׂמֵחָה דְשִׂמְיָנִי עֲצָרַת וְשִׂמְחַת תּוֹרָה
 שְׂהִיא לְמַעְלָה גַם מִשְׂמַחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֲבָה, שְׂהָרִי
 שְׂמֵחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֲבָה לֹא הָיוּ עוֹשִׂין אוֹתָהּ כֹּל
 מִי שִׁירְצָה, אֶלֶּא רַק חֲסִידִים וְאֲנָשִׁי מַעֲשֵׂה הָיוּ
 מְרַקְדִין כּו',⁵⁸ וּשְׂאָר כֹּל הַעַם בָּאִים רַק לְרֵאוֹת
 וְלִשְׂמוֹעַ⁵⁹, מֵה-שְׂאִינְ-פֶן הַשְּׂמֵחָה דְשִׂמְיָנִי עֲצָרַת
 וְשִׂמְחַת תּוֹרָה הִיא אֶצֶל כָּל הָעָם. וְטַעַם הַדֶּבֶר
 הוּא לְפִי שְׂבִשְׂמִינִי עֲצָרַת נִמְשָׁכִים כָּל עֲנִינֵי חַג
 הַסּוּכּוֹת בְּפְנִימִיּוֹת. וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה מוֹכֵן בְּנוֹגַע
 לְחַג הַסּוּכּוֹת גּוֹפֵא, דְכִינֹן שְׂעַל-יְדֵי שְׂאִיבַת
 הַמַּיִם נַעֲשִׂית הַהִמְשָׁכָה בְּפְנִימִיּוֹת, לְכֵן הַשְּׂמֵחָה
 הִיא גְדוֹלָה יוֹתֵר.

וְלִהְעִיר שְׂגַם שְׂמִינִי עֲצָרַת קָשׁוּר עֲנִין
 הַמַּיִם, שְׂהָרִי בְּשִׂמְיָנִי עֲצָרַת מִתְחִילִים
 לֹמַר מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם⁶⁰, וְכִידוּעַ⁶¹
 בְּעֲנִין גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים⁶⁰, שְׂאָף שְׂהַגְשָׁמִים יוֹרְדִים
 טִיפִין טִיפִין, שְׂזָהוּ עַל-דֶּרֶךְ עֲנִין הַתְּחִלְקוֹת
 שְׂבִמְלָכוֹת שְׂמִצַּד הַגְּבוּרוֹת (פְּנ"ל סְעִיף ג), הִנֵּה
 הַתְּחִלְקוֹת זוֹ אֵינָה בְּחִינַת גְּבוּרָה וְצִמְצוּם שְׂהוּא
 בְּחִינַת מִיעוּט וְהַעֲדָר הָאוֹר, אֶלֶּא הִיא מִצַּד
 הַתְּגַבְּרַת דְּוָקָא, דְּכָל הַשְּׂפַעָה שְׂבָאָה בְּתַגְּבוּרַת

(58) משנה וגמרא סוכה נא, סע"א ואילך. (59) רמב"ם הל' לולב פ"ח הי"ד. (60) משנה ריש מסכת תענית (ב, א). (61) ראה סה"מ תרע"ח ע' צג. תרצ"ב ע' רסט. וש"נ.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 דְּקָא, דְּכָל הַשְּׁפָעָה שֶׁבָּאָה בְּתַגְבוּרַת הָעֲצָמוֹת, הֲרִי הִיא
 2 בָּאָה בְּכַחֲמֵינָה הַתְּחַלְקוֹת דְּקָא⁶² כמבואר בחסידות שהשפעת החסד
 3 באה בבת אחת (כמו מים היורדים ממקום גבוה למקום נמוך בזרם אחד)
 4 ואילו השפעה שבאה באמצעות "גבורות" באה בהתחלקות (כמו השפעת
 5 רעיון שכלי באמצעות הדיבור המורכב
 6 מאותיות ומילים רבות) ולכן גם הגשם
 7 יורד בטיפות ולא בשטף אחד. אבל,
 8 כאמור, אין זו גבורה של צמצום
 9 ומניעת שפע אלא גבורה של השפעה
 10 מוגברת עם חלקים רבים והשפעה
 11 רבה.
 12 (ח) אָמְנָם אָף שֶׁעֲנִין גְּבוּרוֹת
 13 גְּשָׁמִים מוֹרָה עַל תְּגִבּוּרַת
 14 הָעֲצָמוֹת כּוֹי, מְפַל־מְקוֹם
 15 תְּכָלִית הָעֵילוּי הוּא שְׂיוּמָשָׁךְ
 16 בְּחֵינַת הָאוֹר שֶׁלְמַעְלָה גַם
 17 מְעַנֵּן גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים, שְׂזָהוּ
 18 שְׂאָמְרוּ בְּגִמְרָא עַל "אַרְבַּעַת שְׁנַכְנְסוּ
 19 לְפָרְדֵּס" וְאָמְרוּ לְהֵם רַבִּי עֲקִיבָא
 20 שְׂכַאשֵׁר יִרְאוּ אֲבַנֵי שֵׁשׁ בּוֹהֵק וְצִלּוֹ
 21 כְּמִים אֵל תֹּאמְרוּ מִים מִים⁶³
 22 וְתַתְמַהוּ אִיךְ אֲפֻשֵׁר לִכְתּוֹת (כִּי אֲסוּר
 23 לֹאמַר שֶׁקֶר וְהִשִּׁישׁ אֵינוֹ מִים),
 24 וְהַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל הַדְּבָרִים הִיא
 25 שְׂאִין לֹאמַר וּלְבַקֵּשׁ "מִים" כִּי
 26 הַתְּכָלִית הוּא שְׂיוּמָשָׁךְ בְּחֵינַת
 27 עֲצָמוֹת אוֹר אֵיין־סוֹף
 28 שֶׁלְמַעְלָה גַם מְבַחֲשֵׁינָה מִים
 29 מִים וְאִף שְׂבַחֲשֵׁינָה מִים הִיא עֵינִין
 30 נַעֲלָה בְּיוֹתֵר וְהַשְּׁפָעָתָם בָּאָה בְּתַגְבוּרַת,
 31 סוֹף סוֹף הָעֵינִיק הוּא שְׂתַהִיָּה הַתְּגִלּוֹת
 32 מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצֻמוֹ לְשַׁמְעָלָה
 33 מְכַל הַדְּרָגוֹת הַכִּי נַעֲלוֹת.
 34 וְעֵנִין זֶה שֶׁל עֲצֻמוֹת וּמַהוֹתוֹ שֶׁל
 35 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְגַּלֵּה בְּקְרוֹב
 36 בְּגִמְרָא הַשְּׂלִימָה עַל־יְדֵי
 37 מְשִׁיחַ צְדָקְנּוּ, שְׂאֵזוּ יְקוּיִם
 38 הֵיעוּד שְׂאוּמְרִים בְּהַפְטָרָה
 39 דְּחַג הַסּוֹכּוֹת: וְהִנֵּה ה' לְמַלְךְ
 40 עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיּוֹם הַיְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד⁶⁴,
 41 וְכִדְרָשׁת רַבּוֹתֵינוּ ז"ל⁶⁵ שְׂאֵזוּ יְהִיָּה הַטּוֹב וְהַמְּטִיב,
 42 וְיִהְיֶה נִקְרָא כְּפִי שֶׁהוּא נִכְתָּב⁶⁶ כְּדַבְרֵי הַגְּמָרָא עַל פְּסוּק זֶה "וְהִיָּה

הָעֲצָמוֹת, הֲרִי הִיא בָּאָה בְּכַחֲמֵינָה הַתְּחַלְקוֹת דְּקָא⁶².

(ח) אָמְנָם אָף שֶׁעֲנִין גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים מוֹרָה עַל תְּגִבּוּרַת הָעֲצָמוֹת כּוֹי, מְפַל־מְקוֹם תְּכָלִית הָעֵילוּי הוּא שְׂיוּמָשָׁךְ בְּחֵינַת עֲצָמוֹת אוֹר אֵיין־סוֹף שֶׁלְמַעְלָה גַם מְבַחֲשֵׁינָה מִים מִים.

וְעֵנִין זֶה יִתְגַּלֵּה בְּקְרוֹב בְּגִמְרָא הַשְּׂלִימָה עַל־יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנּוּ, שְׂאֵזוּ יְקוּיִם הֵיעוּד שְׂאוּמְרִים בְּהַפְטָרָה דְּחַג הַסּוֹכּוֹת: וְהִנֵּה ה' לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיּוֹם הַיְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד⁶⁴, וְכִדְרָשׁת רַבּוֹתֵינוּ ז"ל⁶⁵ שְׂאֵזוּ יְהִיָּה הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, וְיִהְיֶה נִקְרָא כְּפִי שֶׁהוּא נִכְתָּב⁶⁶. וְאֵזוּ יְקוּיִם גַּם מֵהַ שְׂכָתוֹב בְּהַפְטָרָה דְּשִׁבְתַּת חוֹל הַמוֹעֵד סוֹכּוֹת: וְהִנֵּה הוּא גּוֹי תְּעַלָּה חֲמַתִּי בְּאִפִּי וְגוֹי וְהַתְּגַדְלַתִּי וְהַתְּקַדְשָׁתִי וְנִוְדַעְתִּי לְעֵינֵי גּוֹיִם רַבִּים וְגוֹי⁶⁷, כּוֹלֵל וּבְמִיּוֹחַד בְּנוֹגֵעַ לְאוֹתָן מְדִינּוֹת שְׂבָהֵם נְמַצְאִים יְהוּדִים שְׂרָצוֹנָם לְקִיָּם תּוֹרָה וּמִצְוֹת וְאֵיין וְכוּלִים לְפִי שְׂאִין מְנִיחִים אוֹתָם לֹא מֵאֲפָשִׁים לְהֵם כּוֹי, יְצוּיִין כִּי בְּשִׁנֵּים הֵם הִיָּה הַרְבִּי מְדַבֵּר לְעֵתִים קְרוֹבוֹת עַל יְהוּדֵי רוּסִיָּה וּמְצַבֵּם הַמִּיּוֹחַד בְּאוֹתָן שְׁנִים וּבְגִלָּל זֶה בְּגִלָּל הַרְדִּיפּוֹת שֶׁל הַשְּׁלֹטְנוֹת נְמַצְאִים הֵם אוֹתָם יְהוּדִים בְּמַעֲמָד וּמְצַב שְׂאִין בָּהֵם לֹא טַעַם (תּוֹרָה) וְלֹא רִיחַ (מִצְוֹת)⁵⁷, כְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל לְגַבִּי הַעֲרִיבָה שְׂבָרְבַעַת הַמְּנִיָּם אֲבָל אֵיין זֶה בְּאֲשַׁמְתָּם, כִּי מִצַּד עֲצָמָם יֵשׁ בָּהֵם טַעַם וְרִיחַ כּוֹי, וְהֵם כֵּן שִׂיכִים לְתוֹרָה וּמִצְוֹת, וְהִיוּ רוֹצִים לְהִיּוֹת עִם 'טַעַם' וְעִם 'רִיחַ' אֲלָא שְׂמַצַּד הַשְּׂשֻׁמָּה הָעֵלְיוֹנָה, וּמִצַּד חֲשְׁבוֹנוֹת שֶׁל תְּמִים דְּעֵיִם, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׂדַעוֹתוֹ תְּמִימוֹת וְשְׁלִימוֹת, אֲבָל לֹא תְּמִיד מוֹכּוֹנוֹת לְבַנֵּי אֲדָם שְׂדַעַתָּם מוֹגְבַלְתָּ, דַּעוֹת שְׂהֵם לְמַעְלָה מִהַכְּנָה וְהַשְּׂגָה לְגַמְרִי, בְּיַחֲדֵי סְגוּלָה אֵלוּ, וְהֵעֲמִידוּ אוֹתָם

(62) המשך תערו"ב ח"ג ע' א'שלה. (63) חגיגה יד, ב. וראה תו"א יתרו עג, ד. מאמרי אדה"ז תקס"ד ע' צו ואילך. תקס"ה ח"ב ע' תרלב. (64) זכרי' יד, ט. (65) פסחים נ, א. (66) חסר קצת (המור"ל). (67) יחזקאל לח, יח-כג.

שבת חול המועד סוכות, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 מְסִירַת נֶפֶשׁ עַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת, שְׁכַל זֶה כֹּל הַסִּיכָה לִכְן
 2 שאנשים אלה נמצאים במצב שדורש מסירות נפש כדי ללמוד תורה ולקיים
 3 מצוות הוא מַצֵּד הַרְצוֹן הָעֵלְיוֹן בְּעֵנֵן הַמְסִירוֹת נֶפֶשׁ הַקְדוּשׁ
 4 ברוך הוא רוצה, מטעמים הכמוסים עמו, את עניין המסירות נפש. אף על
 5 זֶה יִשְׁנֶה הַטְּעָנָה, כְּמוֹ
 6 שְׁנִתְבָּאָר לְעֵיל⁶⁸ במאמרים
 7 שנאמרו בתחילת חודש תשרי שנה זו,
 8 תשכ"ז, בְּעֵנֵן תְּפִלָּה⁶⁹ לְעֵנֵי כִי
 9 יַעֲטוּף גו'⁷⁰, לגבי התוכן המיוחד
 10 של תפילת העני שְׁהָעֵנִי טוֹעֵן כְּלִפִּי
 11 הַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא וּמִבְקֶשׁ, שְׁהֵן אֲמַת
 12 שְׁמַצֵּד סֵדֵר הַשְּׁתַלְשּׁלוֹת של
 13 ירידת האור האלוקי מדרגה לדרגה וכן
 14 ירידת השפע האלוקי מלמעלה למטה
 15 עד לעולם הזה צָרִיף לְהִיּוֹת
 16 הָעֵנֵן דְּמִשְׁפִּיעַ וּמִקְבֵּל, ב'סדר'
 17 השתלשלות' של הדרגות הרוחניות כל
 18 דרגה מקבלת מזו שמעליה ומשפיע לזו
 19 שתחתיה, כך שכל האור והשפע עובר
 20 בדרך משפיע ומקבל, וְהַמְקַבֵּל
 21 צָרִיף לְהִיּוֹת בְּמַעֲמָד וּמַצֵּב
 22 דְּכִלֵי רִיקָן (שָׁאז הוּא)
 23 מְחִזְקִים⁷¹ ומכיל את ההשפעה,
 24 וְלִכְּן כִּיּוֹן שִׁכְךָ הוּא סֵדֵר הַרְבִּיּוֹת
 25 לְמַעַל הַצָּרִיף לְהִיּוֹת כֵּן גַּם
 26 לְמַטָּה כו', וכך גם בירידת ומסירת
 27 השפע הגשמי נקבע בעולם סדר של
 28 משפיע ומקבל ויש נותנים ויש מקבלים
 29 אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵּן – טוֹעֵן
 30 הָעֵנִי – מַדּוּעַ צָרִיף דְּוָקָא
 31 הוּא לְהִיּוֹת הָעֵנִי, וְכַנִּ"ל
 32 שָׂאִין זֶה בְּאִשְׁמַתָּם כו', של
 33 היהודים הנתונים תחת רדיפות
 34 שפוגעות במצבם הרוחני אֲלָא
 35 שְׁהַשְׁגָּחָה הָעֵלְיוֹנָה בְּחֶרֶה
 36 בְּהֵם דְּוָקָא. וְעַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה,

1 בְּמַעֲמָד וּמַצֵּב שְׁדוּרְשׁ מְסִירַת נֶפֶשׁ עַל קִיּוֹם
 2 הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת, שְׁכַל זֶה הוּא מַצֵּד הַרְצוֹן הָעֵלְיוֹן
 3 בְּעֵנֵן הַמְסִירוֹת נֶפֶשׁ. אֶף עַל זֶה יִשְׁנֶה הַטְּעָנָה,
 4 כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר לְעֵיל⁶⁸ בְּעֵנֵן תְּפִלָּה⁶⁹ לְעֵנֵי כִי
 5 יַעֲטוּף גו'⁷⁰, שְׁהָעֵנִי טוֹעֵן, שְׁהֵן אֲמַת שְׁמַצֵּד
 6 סֵדֵר הַשְּׁתַלְשּׁלוֹת צָרִיף לְהִיּוֹת הָעֵנֵן דְּמִשְׁפִּיעַ
 7 וּמִקְבֵּל, וְהַמְקַבֵּל צָרִיף לְהִיּוֹת בְּמַעֲמָד וּמַצֵּב
 8 דְּכִלֵי רִיקָן (שָׁאז הוּא) מְחִזְקִים⁷¹, וְלִכְּן צָרִיף
 9 לְהִיּוֹת כֵּן גַּם לְמַטָּה כו', אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן -
 10 טוֹעֵן הָעֵנִי - מַדּוּעַ צָרִיף דְּוָקָא הוּא לְהִיּוֹת הָעֵנִי,
 11 וְכַנִּ"ל שָׂאִין זֶה בְּאִשְׁמַתָּם כו', אֲלָא שְׁהַשְׁגָּחָה
 12 הָעֵלְיוֹנָה בְּחֶרֶה בְּהֵם דְּוָקָא. וְעַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה,
 13 שְׁהִיא מְלִשׁוֹן הַתְּקַשְׁרוֹת וְהַתְּחַבְּרוֹת⁷², כּוֹלֵל גַּם
 14 הָעֵנֵן דְּאֵהְבַת יִשְׂרָאֵל (שְׁזָהוּ עֵנֵן עַרְבֵי נַחַל
 15 שְׁגָדִלִים בְּאַחֲוָה), כְּמִבּוּאָר בְּאֵרוּכָה בְּכַמְּהָ
 16 מְקוֹמוֹת גּוֹדֵל הָעֵלְיוֹי שְׁבַמְצוֹת אֵהְבַת יִשְׂרָאֵל⁷³,
 17 וְכַמְּאָמַר אֲדַמּוּ"ר הַזְּקֵן⁷⁴, שְׁאֵהְבַת יִשְׂרָאֵל הִיא
 18 כְּלִי לְאֵהְבַת הַיְוִי, וְאֵהְבַת אֵת הַיְוִי אֲלֵקִיף⁷⁵, וְגַם
 19 לְבַחֲיַנַּת עֲצָמוֹת אֹר אֵין-סוּף שְׁלַמְעֵלָה מְהוּי' -
 20 מְמַשְׁיכִים וּפּוֹעֲלִים שְׁיִתְבַּטְּלוּ כֹּל הַמְּנַגְדִים כו',
 21 כְּכֹל פְּרִטֵי הָעֵנִינִים שְׁבַהֲפִטְרָה הַנִּ"ל, וּבְקָרוֹב
 22 מְמַשׁ תְּהִיָּה הַיְצִיאָה מְשֵׁם בְּנַעֲרִינוּ וּבְזַקְנֵינוּ
 23 בְּבִינֵנוּ וּבְכַנּוּתֵינוּ⁷⁶, לֹא תִשְׂאָר פְּרִסָּה⁷⁷, שְׁאֲפִילוּ
 24 יְהוּדֵי אֶחָד וְנִיצוּץ קְדוּשָׁה אֶחָד לֹא יִשְׂאָר
 25 בְּגִלוֹת, וְקֵהֵל גְּדוֹל יִשׁוּבוּ הֵנָּה⁷⁸, וְשִׁמַּחַת עוֹלָם
 26 עַל רֵאשִׁים⁷⁹.

(68) סד"ה שיר המעלות ממעמקים שנה זו (תורת מנחם - התוועדויות חלק מה ע' 29). וראה גם סד"ה תקעו (שם ס"ע 13 ואילך). (69) תהלים קב, א. (70) סה"מ תרכ"ז ע' תלא. (71) סוכה מו, א. (72) ראה תו"א תרומה עט, סע"ד ואילך. (73) ראה תניא פל"ב. סהמ"צ להצ"צ מצות אהבת ישראל. ספר הערכים חב"ד בערכו. (74) ראה סה"מ תרצ"א ע' צד. ספר השיחות תרפ"ט ע' 56. אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב ע' קלד ואילך. ח"ג ע' תכו. (75) ואתחנן ו, ה. (76) כמ"ש ביצי"מ - בא יו"ד, ט. (77) שם יו"ד, כו. (78) ירמי' לא, ז. (79) ישעי' לה, י. שם נא, יא.